

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 35 c.

PENKTADIENIS – FRIDAY, RUGPJŪTIS – AUGUST 5, 1988

Nr. 152

„LKB Kronika, Nr. 75

(Tęsinys)

Eina nuo 1972 metų
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Iš „Kronikos“ archyvo Baudžiamoji byla Nr. 15678

1926-1927 m. redagavau žurnalą „Žvaigždė“, kurį Lietuvos jėzuitų provincija leido iki 1940 m. Šio žurnalo tiražas išaugo nuo 5 iki 50 tūkstančių egzempliorių. Po manęs redagavo Tėvas Paukštytis, Tėvas Bružikas.

Rašiau straipsnius žurnalams „Tiesos kelias“, „Draugija“, Krikščionių demokratų partijos organas „Rytas“ kelis kartus atspausdino mano feljtonus.

– Kur išspausdinti jūsų antitarybiniai straipsniai?

– Prisimenu du antitarybinius straipsnius žurnale „Draugija“.

– Kiek išleista jūsų knygų?

– Nuo 1923 m. iki 1940 m. išleista per 29 religinio turinio knygų. Maždaug tiek pat išverčiau į lietuvių kalbą iš anglų, vokiečių, prancūzų kalbų.

5. Kovo 18 d. Apklausa pradėta 23 val., baigta 19 d. 2 val.

– Kodėl išdavėte Petriui Venckui fiktyvų pažymėjimą? Jis remdamasis juo gavo pasą?

– Daviau pažymėjimą apie tai, kad jis kunigas. Aš asmeniškai tai žinau ir visada liudysiu. Kitus duomenis rašiau

iš jo žodžių. Fotografija, pripažįstu, nežinojau, kad fiktyvi.

6. Kovo 21 Apklausa pradėta 20 val., baigta 22 d. 2 val.

– Kokie santykiai su gydytoju Rutkausku?

– Skolinosi 3,000 rublių. Apie tai žino Delininkaitienė, Kuzmickas.

– Kokios jų pažūros?

– Lojalūs tarybų valdžiai žmonės.

– Duodavote medikamentus pogrindžio dalyviams, padėjote jiems?

– Į mane jie nesikreipė. Be to, jėzuitai tarpusavyje kalbėjosi, kad nereikia statyti savęs ir religijos į pavojų, nesikišti.

– Prisiminkite, kad perdavėte bintus?

– Niekam. Tiesa 1946 ar 1947 m. viena mergaitė prašė bintų, nes ligoninėje jų nėra. Kas ji – nežinau. Visiems, kas kreipėsi, prašydami materialinės ar moralinės pagalbos, – neatsakiau. Daviau, ką turėjau. Kas jie, kokios jų pažūros, ar priklausė pogrindžiui – nesiteiravau, nežinau.

(Bus daugiau)

PLO, Jordanas ir Izraelis

Jordanas. – Pasaulio žinių agentūros bando atspėti, kodėl karalius Husseinas nutraukė ryšius su Izraelio okupuota Vakarų Kranto sritimi. Bet daugelis Vakarų diplomatų ir Jordano pareigūnų mano, kad tai yra antausis Palestiniečių Išlaivinimo organizacijai. Karalius esąs nepatenkintas taikos reikalų vedimu, įskaitant Izraelį, Ameriką, arabus ir pačią PLO. Jis savo pasakytą kalbą atsiirbojo nuo PLO ir bet kokio dalyvavimo taikos procese.

PLO atsakomybė

Jordano karalius visą atsakomybę paliko PLO ir jų vadui Arafatui. PLO komitetas susirinko į Bagdadą įstaiga aptarti naujos padėties. Palestiniečių komiteto sudaro 41 asmuo, o tarybą 450 asmenų. Arafatas įsakė niekam nedaryti jokio pareiškimo, kol nebus pasibaigusi komiteto sesija. PLO atsidūrė sunkioje problemoje, nes pasidarė atsakingi už Vakarų Kranto palestiniečių likimą ir jų išlaikymą, o tam reikalingi milijonai dolerių. Anksčiau Jordanas suteikdavo reikalingas sumas ir išduodavo vizas ten gyvenantiems palestiniečiams. Jei PLO negalės parūpinti tas sumas pinigų, tai kas atsitiks su toje srityje gyvenančiais palestiniečiais, kelia tą klausimą kiti arabų kraštai.

Izraelis kviečia sesiją

Izraelio ir Amerikos vyresnieji pareigūnai mano, jog karaliaus veiksmai yra taktinio pobūdžio, nes jis noris parodyti palestiniečiams, kad jie negali išsilaikyti be Jordano paramos ir jo atstovavimo. Palestiniečių taryba turės padaryti daug svarbių sprendimų. Iki šiol Jordanas Vakarų Krante atliko daug administratyvinių ir teisinių reikalų. Ten gyvena apie

850,000 palestiniečių, kurie turi Jordano leidimus keliauti. Jordano dinaras yra jų pinigai. Apie 24,000 mokytojų, daktarų ir kitų tarnautojų yra Jordano atlyginami. Jordaniečiai veda gimimo, vedybų ir mirties registracijas.

PLO užsienio reikalų vedėjas paprašė, kad arabų kraštai pradėtų mokėti jiems pažadėtas sumas.

Izraelio parlamentas nutarė sukviekti kitą savaitę specialią sesiją išdiskutuoti Jordano reikalui. AP žinių agentūra primena, kad neramumai jau aštuoni mėnesiai tęsiasi okupuotose žemėse ir palestiniečių reikalavimai rado daug simpatijos pasaulyje.

25 milijonų projektai

Moskva. – Reuterio žinių agentūra pranešė, kad dvi amerikiečių kompanijos pasirašė sutartis pastatyti didelius fabrikus Sovietų Sąjungoje, kurie kainuos daugiau negu 25 milijonų dolerių.

Sutartis pasirašė Occidental Petroleum korporacija iš Los Angeles ir Combustion Engineering kompanija iš Stamford, Conn. Occidental korporacijos vadovas Armand Hammer, kuris jau seniai turi tamprius ryšius su sovietų vyriausybe, susitarė, kad fabrikas gamins plastikines mežiagas Sibiro vakariniame regione, kurių iki šiol sovietai neturėjo. Combustion Eng. korporacija pastatys du gazolino cheminius fabrikus taip pat vakariniame Sibire. Šie darbai turi būti baigti 1991 metais.

– Iranas pranešė žinių agentūrom, kad šiais metais nesišų savo žmoniją į Meką, kaip kad darydavo kasmet. Pernai įvykusiose muštinėse žuvo 402 piligrimai, daugiausia nuo Saudų Arabijos sargybinių ginklų.

Prezidentas Reaganas laiko Eastern gimnazijos mokinių jam padovanotą švarką, kurį jam mokiniai įteikė pakelimo jo į garbės narius proga. 54 narių choras iš Washingtono Vienoje laimėjo Tarptautiniame jaunimo muzikos festivalyje antrąją vietą. Ta proga jie buvo pakviesti į Baltuosius rūmus ir atliko prezidentui ir jo svečiams pilną koncertą.

Daugiau lėšų Amerikos apsigynimui

Moskva. – Gynybos departamento sekretorius Frank Carlucci, kai apžiūrėjo Sovietų Sąjungoje vieną slapčiausių ir sofistiškiausių karinių įrengimų ir kai pasikalbėjo su sovietų karo maršalais, Reuterio pranešimu, pasakė, kad apsigynimo klausimuose pasilieka prie savo nuomonės. Kalbėdamasis su reporteriais, Carlucci pasakė, jog dar daug reikės padaryti, kad suprastume vieni kitus. „Dar yra labai dideli skirtumai tarp mūsų ir mes nematome, kad būtų įvykę pasikeitimai karinėje struktūroje“.

Tačiau, Carlucci pastebėjo, yra didelis atvirumas iš sovietų oficialių asmenų pusės. Jis tai patyres, vizituodamas Kubinkos aviacijos bazę ir Taman ginklų būstinę.

Paliko stiprų įspūdį

Carlucci ir kai kurie jo padėjėjai galėjo įlipti į sovietų slaptajam strateginį bombonešį, kurį amerikiečiai vadina „Blackjack“, o vėliau ir į kovos MIG-29 lėktuvą. Sovietai savo „Blackjack“ vadina didžiausiu ir sunkiausiu strateginiu bombonešiu pasaulyje, kuris gali skristi daugiau kaip 4,500 mylių be kuro papildymo. Jis maždaug atitinka Amerikos lėktuvui US B-1. Gynybos sekretorius sakė: „Aš nesu kvalifikuotas žvalgybos karininkas“, kai jis inspektavo lėktuvą, „jie leido man sėdėti lėktuvo kabinoje, bet aš negaliu pasakyti, kokie yra skirtumai tarp instrumentų, tačiau aišku, kad tai yra labai impresyvus aviacijos kūrinys“.

Sovietų didžiausias bombonešis Blackjack.

Mandagiai priėmė svečią

Žurnalistams Carlucci spaudos konferencijoje pasakojo, kad jo vizito metu oficialieji sovietų pareigūnai buvo labai paslaugūs ir atviri ne tik pokalbiuose,

bet ir lankantis kariniuose įrengimuose. „Jokia informacija nebuvo nuo mūsų sulaukyta. Iš tikrųjų, kai aš su savo kariniu patarėju, kuris yra pilotas, sėdėjome kabinoje ir klausėme sovietų piloto klausimų, jis mums tuoj pat tiesiai ir greitai atsakė“. Vėliau du „Blackjack“ bombonešiai ir keturi Migai parodė jiems ore savo manevravimus. Carlucci taip pat inspektavo II-29 transportinį lėktuvą, kuris gali būti kuru papildomas skrendant, ir didžiausią pasaulyje malūnsparnį Mi-26.

Tamino bazėje amerikiečiai stebėjo pėstininkų pratimus, kuriuose dalyvavo raketos, tankai, artilerija ir kariniai malūnsparniai.

Tebesiruošia puolimui

Po šių vizitų, Gynybos sekretorius sakė esąs nustebęs sovietų kariniu pajėgumu. Jis sakėsi plačiai kalbėjęs su sovietų kariškiais apie strategiją, regionalinius konfliktus ir pavojingus incidentus, kurie netikėtai gali įvykti tarp dviejų galybių. „Aš daug girdejau iš jų apie sovietų planus, bet aš nieko negirdėjau apie jų karinės doktrinos planuojamus pasikeitimus“. Jis nesivarždamas pasakė žurnalistams, jog tai, ką jis matė čia, įsitikino, kad Amerikos karinis biudžetas turi būti padidintas. Šiuo metu Carlucci dar nepastebėjęs, kad sovietai būtų perėję nuo puolimo strategijos į apsigynimą. Grįžęs į Washingtoną, jis prašysias, kad Kongresas padidintų Amerikos apsigynimo biudžetą. Carlucci pakvietė maršalą Yazovą, Gynybos ministrį, apsilankyti Amerikoje, kuris kvietimą priėmė.

– Maskvoje savaitraštis „Maskvos žinios“ pirmą kartą atspausdino literatūros kritiko Levo Voskresenskio straipsnį apie ištremtą rašytoją Aleksandrą Solženitsyną, kuris sako į esant vienu iš didžiausių klasikinės rusų literatūros. Laikraštis rašo, jog Stalino laikų novelė apie darbo stovyklą „Viena diena Ivano Denosovičiaus gyvenime“ yra vertingas įvykis sovietų literatūroje ir jų dvasiniame gyvenime.

TRUMPAI IŠ VISUR

– Sevastopolio uostą prie Juodosios jūros, kuris laikomas strateginiu sovietų uostu, sovietai leido aplankyti Gynybos departamento sekretoriui Frank Carlucci. Šiame uoste yra buvęs tik prez. Franklino Rooseveltas, kai jis 1945 m. dalyvavo Jaltos konferencijoje. Prieš tai Carlucci turėjo labai išsamų, kaip jis sako, pokalbį su prez. Andrei Gromyko, kuris buvo beveik 30 metų ir Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeriu.

– Pietų Afrikos pasiūlyma baigti 13 metų karą Angoloje atmetė Angola ir Kuba, bet delegacijos ir Amerikos tarpininkas sutiko tęsti toliau pasikalbėjimus. Jie supyko ant Pretorijos vyriausybės, jog ji paskelbė slapta planą, kad sekančią savaitę turėjo prasidėti paliaubos ir, kad iki birželio 1 d. turi būti išvežtos visos kariuomenės ir įvykdyti Namibijoje laisvi rinkimai.

– Izraelio slaptojo kabineto sesijoje Industrijos ministeris Ariel Sharon pasiūlė įstatymu keliu prijungti Vakarų Kranto ir Gazos sritis prie Izraelio valstybės. Aneksijos reikalą studijuoja Izraelio vyriausybė. Tuo pačiu metu Izraelio kareiviai apsupo Vakarų Krante 12 palestiniečių namų, kuriuose gyvena šeimos ir turi daug jaunų sūnų, kurie dalyvauja susirėmimuose prieš Izraelio karius.

– Sovietų inspektoriai patikrino raketų įrengimus Oklahomoje, Marylande ir Floridoje, kas dabar vykdoma pagal pasirašytą nusiginklavimo sutartį.

– Bostone gub. Dukakio šeimos daktaras pranešė, kad prezidentinio kandidato sveikata yra puiki ir jis niekada nėra buvęs pas psichiatrą. Apie tai buvo pasklidusios žinios, kad Dukakis praeityje yra lankęsis pas psichiatrą daktarą.

– Rytų Berlyne, Deutsche Press agentūros pranešimu, prie Brandengurgo vartų susirinko tūkstančiai jaunimo pasiklausyti rock dainininko Michael Jacksono, kuris Vakarų Berlyne, netoli Berlyno gėdos sienos, koncertavo. Milicija draudė Vakarų televizijai filmuoti susirinkusį Rytų Berlyno jaunimą.

Kreipimasis į Lietuvos gyventojus

Molotovo-Ribbentropo 49 m. sutartis

Vilnius. – Antrojo pasaulinio karo aidas, tartum siaubą keliantį smėklą, tebekeliauja po pasaulį.

Visuotinė yra žinoma, kad hitlerinės Vokietijos užsienio reikalų ministras Ribbentropas ir Tarybų Sąjungos užsienio reikalų komisaras Molotovas 1939 m. rugpjūčio 23 d. Maskvoje pasirašė nepuolimo paktą ir slapta protokolą prie jo. Tai davė galimybę Hitleriui pradėti Antrąjį pasaulinį karą, o Tarybų Sąjunga gavo proga okupuoti Lietuvą, Latviją, Estiją, dalį Lenkijos, Moldaviją, pradėti karą prieš Suomiją. Abu totalitarizmai didelę Europos dalį pasidalijo įtakos sferomis.

Pasirašant slapta protokolą buvo sulaužyta 1926 m. spalio 26 d. pasirašyta nepuolimo sutartis tarp Tarybų Sąjungos ir Lietuvos. Tuo buvo iškastas kapas Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybingumui, buvo padaryta pradžia daugeliui milijonų Pabaltijo tautų žmonių priepaudei bei genocidui.

Šio slapto protokolo pasirašymo pasėkoje 1940 m. birželio 15 d. į Lietuvą plūstėjo apie ketvirtis milijono kariuomenės, t.y. maždaug 10 kartų daugiau negu jos taikos metu turėjo nepriklausoma Lietuva.

Okupantams diktuojant, pagal visus formalumus buvo atliktas klasingas trijų Pabaltijo tautų aneksijai įteisinti būtinasis ritualas, ir pavergėjos valia buvo pateikta už pavergtos tautos valią.

Tapo uždraustos visos iki tol veikusios politinės partijos, likviduotos visos kitos visuomeninės, kultūrinės bei religinės organizacijos, uždrausta visa iki tolėjusi laisva spauda. Legaliai veikti buvo palikta vien apie 700 žmonių turinti, ir daugumoje ne iš lietuvių susidedanti, komunistų partija, kiekvienu momentu pasiryžusi įvykdyti kaip nacionalinę, taip ir žmoniškumo išdavystę.

Naujos rusų kolonijos

Lietuva, Latvija ir Estija, o tam tikru laipsniu ir daug vidurio Europos tautų, tapo naujomis rusiško imperializmo kolonijomis.

Labai nukentėjo visos tautinės mažumos. Pvz., žydai beveik visu 100% prarado labai gausias nacionalinių mažumų teises, kurias turėjo nepriklausomoje Lietuvoje. O turėjo netgi ministrą žydų reikalams!

Visame okupacijos periode lietuvių tauta kovojo už savo ir kitų tautų laisvę paaukojo labai daug savo sūnų ir dukterų. Rezistentinė kova prieš rusiškai komunistinius okupantus tebe-

– Jugoslavija nutarė suvaržyti atlyginimų kėlimą darbininkams ir atidaryti rinką pasaulinei prekybai. Ten bus įvesta akcijų sistema ir kompanijoms leista varžytis dėl didesnio pelno gamybos srityje.

– Izraelio turizmas labai sumažėjo, nes užsieniečiai nustojo važiuoti į kraštą, kuriame tiek daug neramumų. Viešbučiai tušti, keleivių turistų autobusai tušti stovi parkuose, ypač keliamas klausimas, kodėl ir Amerikos žydai nutraukė savo keliones į Izraelį.

sitėsia visose pavergtose tautose.

1939 m. rugpjūčio 23 dienos data yra pati siaubingiausia XX amžiaus data, ir kol Hitlerio-Stalino slapta suokalbis viešai pasaulyje dar nepasmerkta ir nepasakelbtas pačiu didžiausiu XX a. nusikaltimu prieš Taiką ir Žmoniškumą, tol negali būti tikros taikos netgi tada, jeigu bus sunaikintos visos masinės naikinimą galinčios nešti raketos.

Nors abu – Hitleris ir Stalinas – yra pasmerkti ir prakeikti, tačiau jų „kūrybos“ vaisiais vis dar tebesinaudojama kaip normaliu gyvenimo reiškinio. Ateitis vis dar tebestatoma ant klastos, melo, dviveidiškumo, pataikavimo, apgaulės ir neteisėtumo pagrindo. Nežmoniškumas tebėra pagrindiniu veiklos principu.

Todėl, kad prisimintume visas antrojo pasaulinio karo aukas ir praradimus ir, kad pareikalautume iš visų pasaulyje galia ir svorį turinčių valstybių pasmerkti ir atšaukti minėtos datos suokalbi, kaip Pabaltijo ir kitų pasaulio tautų didžiausių nelaimių pirmine priežastį, kviečiame visus vilniečius ir galinčius iš toliau atvykti šių metų rugpjūčio 23 d., 19 val. į Gedimino aikštę. Visus kitus Lietuvos gyventojus kviečiame tą dieną savo miestuose, miesteliuose ir kaimuose paminėti Hitlerio-Stalino suokalbio tiesiogines ir netiesiogines aukas.

Vadovaujantis švaria sąžine bei žmogiškąja pareiga kviečiame reikalauti, kad TSRS vyriausybė pripažintų tebegaliojančiomis visas taikos metu pasirašytas sutartis tarp nepriklausomų Lietuvos, Latvijos bei Estijos valstybių iš vienos pusės ir Tarybų Sąjungos – iš kitos. Būtina reikalauti: kad TSRS vyriausybė kuo artimiausiu laiku pasmerktų Ribbentropo-Molotovo pasirašytą slapta protokolą ir tuojau pat išvestų savo okupacinę kariuomenę iš Lietuvos, Latvijos bei Estijos, kad nuo kitų vidurinių Europos tautų taptų nuimtas neokolonizmo jungas ir jos taptų pilnai nepriklausomomis, kad TSRS besąlygiškai pripažintų visoms TSRS teritorijose gyvenančioms tautoms visas neatimamas jų teises, kad būtų siekiama ne bet kokios taikos, o tikrai paremtos teisingumu.

Mūsų ginklas – tiesa, mūsų tikslas – laisvė.

1988.VII.26.

Šį pareiškimą išleido specialus komitetas, kuris rengia rugpjūčio 23 d., antradienį, 7:00 val. vak., sutarties 49 metų proga, mitingą Gedimino aikštėje, Vilniuje.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 5 d.: Marija „Snieginė“, Sikstas II, Nona, Mindaugas, Idita, Rimtas, Vilius, Osvaldas.

Rugpjūčio 6 d.: Kristaus atsimainymas. Agapitas, Daiva, Alaušas, Skaistis, Jaugėdas.

ORAS

Saulė teka 5:47, leidžiasi 8:05. Temperatūra dieną 95 l., naktį 75 l.

SPORTO APŽVALGA

III-JŲ P.L.S. ŽAIDYNIŲ PROGRAMOS PAPILDYMAI

Krepšinis

Australijos III-jų PLS žaidynių organizaciniam komitetui krepšinis nuo pat pradžių buvo didžiausias galvosūkis. Klubų vadovų padaryti nutarimai greit buvo pakeisti, buvo toliau diskutuota, ginčytasi ir vėl padarytas naujas nutarimas — neva galutinis.

Australijos vyrų krepšiniui atstovaus viena rinktinė ir 5 ar 6 klubų komandos. Iš Š. Amerikos atvyksta 5, o gal net 6 komandos. Tuo būdu gali būti 12 komandų, kurių varžybinė sistema dar nenustatyta. Moterų grupėje Australija turės 4 komandas, o iš čia tik Clevelando „Zaibas“, pastiprintas kelių klubų žaidėjais, maždaug kaip ir rinktinė. Jaunių berniukų 4 komandos Australijos ir 3 iš Amerikos. Jaunių mergaičių bus tik australiečių 2 ar 3 komandos.

Tinklinis

Tinklinyje Australija turės dvi vyrų ir dvi moterų rinktines. Iš JAV-ųjų vyrų komandos bus iš Bostono ir iš Los Angeles, o moterų — iš New Yorko, Los Angeles ir galbūt Chicago „Neries“.

Lauko ir stalo teniso, biljardo ir squash varžybose bus vyrų ir moterų vienetai ir dvejetai. Tik lauko tenise bus seniorų klasė: vyrams nuo 45 m., moterims nuo 40 m. amžiaus.

Golfas

Golfo varžybose dalyvių skaičius negalės būti didesnis, kaip 50. Australiečių jau yra užregistruavę 30 asmenų. Jei dalyvių skaičius iš Š. Amerikos bus didesnis negu 20, australiečiams bus daromos atrankinės varžybos.

Plaukimas

Plaukimo varžybose jaunių amžius nustatytas 16 m. ir žemiau. Varžybų programoje: 400 m laisvu stiliumi vyrams ir moterims, 100 m ir 50 m laisvu, krūtine, peteliške ir nugara vyrams, moterims ir jauniams, 50 m x 4 laisvu ir kombinuotos estafetės vyrams ir moterims.

Šachmatai

Šachmatų varžybose bus du turnyrai: individualinis ir žaibo. Individualiniame galvoje laikas kiekvienam žaidėjui 0.5 val. visai partijai. Partija negali tęstis ilgiau vienos valandos. Žaibo turnyre galvoje laikas 5 min. visai partijai (kiekvienam žaidėjui).

Melbournas laukia

Anksčiau esame davę dviejų dienų programą Sydnejuje prieš žaidynes Adelaidėje. Po žaidynių visi Š. Amerikos sportininkai, pakeliui į namus, porai dienų sustos Melbourn. Melbourn sporto klubas „Varpas“ jau ruošiasi priimti porą šimtų svečių, juos apnakvinti. Numatyta ir šitokia programa:

Sausio 2 d. — atvykimas į Melbourną ir susitikimas; Sausio 3 d. — pietūs prie upės, popietė botanikos sode ar mieste;

Sausio 4 d. — diena pajūryje, vakare rungtynės prieš australiečius;

Sausio 5 d. — diena miške, BBQ — vakarienė ir „disco“ Lietuvių namuose;

Sausio 6 d. — išvykimas namo. V. G.

ŽINIOS IŠ KANADOS

Toronte leidžiamo savaitraščio „Tėviškės žiburiai“ sporto skyrius, redaguojamas Sigitui Krašausko, liepos 26 d. laidoje pateikia žinių iš kanadiečių lietuvių sportinės veiklos su kuriomis įdomu susipažinti ir mūsų „Sporto apžvalgos“ skaitytojams.

TORONTO „VYTIS“ RUOŠIASI AUSTRALIJON

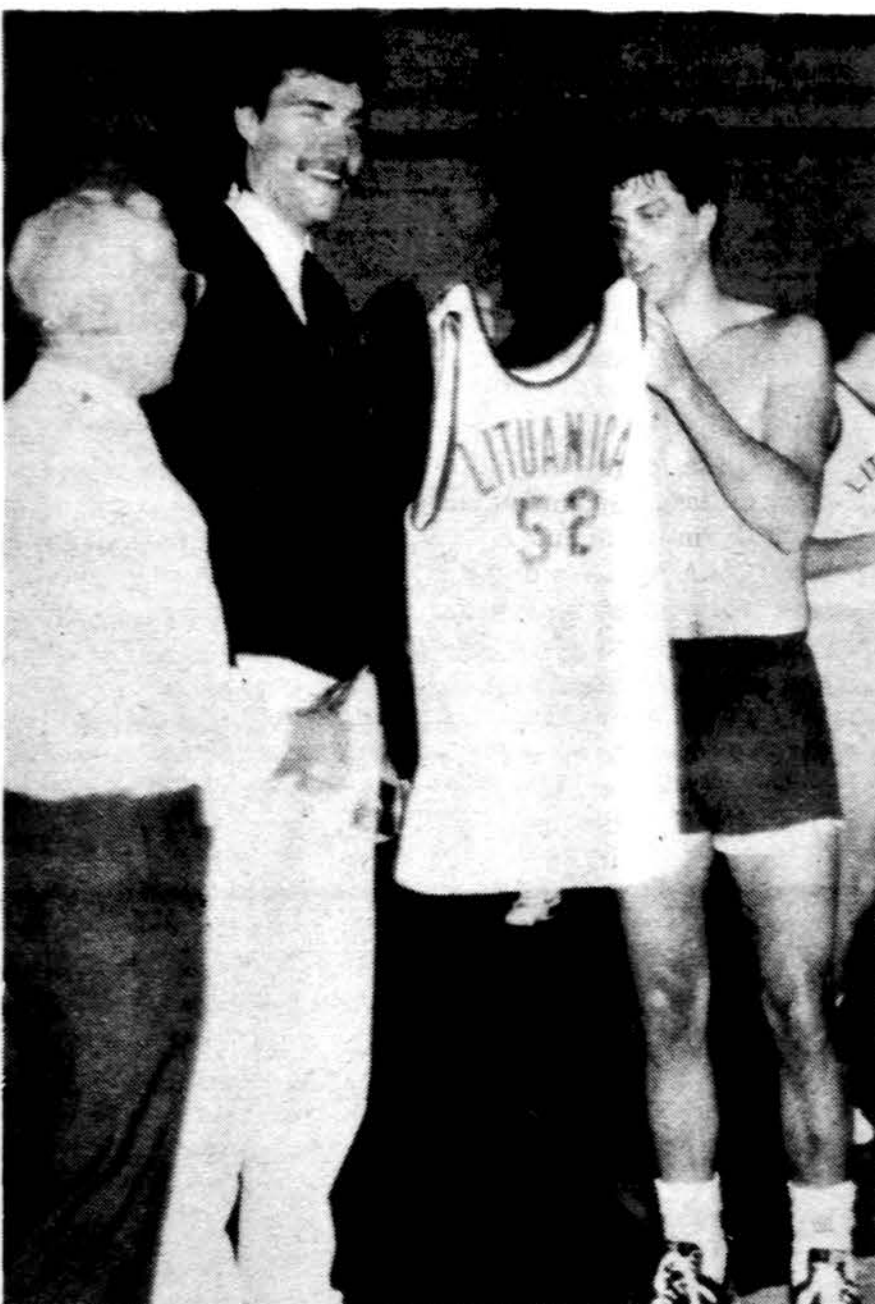
I III-sias pasaulio lietuvių sporto žaidynes Australijoje, kurios vyks Adelaidėje nuo 1988 gruodžio 26 iki 1989 sausio 1, labai intensyviai ruošiasi „Vytis“ krepšinininkai: Jonas, Pranas, Rimas Karpiai, R. Stanulis, L. Azubalis, R. Rogalius, B. Price, G. Sendžikas, R. Duliūnas, K. Simonaitis; vadovai — A. Klimas, E. Stravinskis ir R. Sonda, o taip pat palydovai: R. Duliūnas, I. ir P. Žemaičiai, Ramūnė ir Gintas Radze, A. Supronas, V. Kačergius, T. Stanulis, P. Kučinskaitė ir A. Blaūzdžiūnas. Planuojama išskirti iš Toronto gruodžio 20 ir grįžti sausio 9 d.

Klubo valdyba savo posėdyje daug laiko skiria diskusijoms, kaip geriau pasiruošti šiai kelienei. Jaunieji krepšinininkai gausiai dalyvauja šiuose atvirose posėdyuose, dažnai daugiau kaip 15 žmonių, tačiau, gaila, kad daugumos finansinis pajėgumas yra ribotas. Dėl šios priežasties jau 5 žaidėjai atsisakė vykti (tai neličia anksčiau išvardintų).

Sportininkams paremti kelienei į Australiją valdyba organizuoja klubo veiklos 40-mečio proga balių šokių. Dar parduos sportinius marškinėlius, organizuoja loteriją, o taip pat ir pinigų telkimo vaju kviečia išjungti mūsų veteranus. Tikimasi, kad patyrę vyresnieji neatsisakys ateiti į pagalbą. Taip pat tikimasi Bendruomenės ir ŠALFas žadėtos paramos.

KREPŠINIO STOVYKLA

Krepšinio stovykla rengiama pranciškonų stovykloje Wasagoje rugpjūčio 14-20 dienomis. Ji, Mamerto Duliūno iniciatyva suorganizuota 1968 metais, su pasisekimu egzistavo eilę metų. Dabar ją rūpinasi ir vadovauja du sūnus Ričardas. Šios stovyklos administratorius yra Edis Stravinskis, vyriausias instruktorius Andis Klimas su padėjėjais — Jonu Karpiu, Linu Azubaliu ir V. Juzėnu. Jau yra užsiregistravę 25 berniukai, kurie mokysis ne tik krepšinio, bet lengvosios atletikos ir vandens sporto. Jie galės gyven-

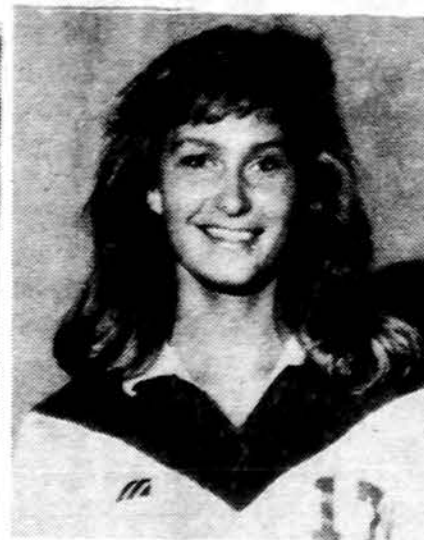
„Lituanicos“ krepšinio komandos žaidėjas Jurgis Riškus įteikia klubo dovanėlę Chicagoje apsilankiusiam Kauno „Žalgirio“ krepšinio komandos žvaigždei Arvydui Sabonui. Kairėje — „Lituanicos“ vadovas ir treneris Rimantas Dirvonis.

PAKELIUI Į AUSTRALIJĄ CALIFORNIJOS „BANGA“ BUS STIPRI

Papildomai apie Californijos „Banga“ reikia pažymėti, kad moterų tinklinio komanda bus ypatingai stipri. Pirmiausiai vien dėl to, kad Californijos tinklinio lygis bendrai yra aukštesnis, o antra — komandoje bus Monika ir Daiva Tomkutės, kurios jau yra autentiškos tinklinio pažibos. Pirmoji

Monika Tomkutė, pasididžiujanti Californijos „Bangos“ ir UCLA universiteto tinklinio komandos žaidėja.

Daiva Tomkutė, Pennsylvania universiteto tinklinio komandos ir Californijos „Bangos“ pažiba.

ti stovykloje ar atskirai su tėvais, tik turės kiekvieną dieną atvykti treniruotis. Dėl smulkesnės informacijos kreiptis į Mamertą Duliūną tel. 536-1783 arba Ričardą Duliūną tel. 247-0541.

Nenuostabu, kad „Bangos“ moterų tinklinio komanda, ne tik tikisi sėkmingo pasirodymo Adelaidės sporto šventėje, bet grįžtant į namus Melbourn žada duoti gerą kovą ir latvių ar estų moterų rinktinėi.

New Yorko LAK krepšinio komanda. Iš k.: klūpo — J. Didžbalis, P. Vaitkus, J. Milukas, R. Naronis. Stovi — P. Torney, R. Šimkus, Č. Šaefer ir M. Vaitkus.

CHICAGOS ASK „LITUANINICA“

Arvydas Sabonis įteikė pergales trofėjų „Lituanicos“ komandos kapitoniui Algiiui Tamošiūnui po baigminių krepšinio rungtynių šių metų metinėse žaidynėse Chicagoje. Nustebino jį visus, tik ne save, kaip po sunkios pergalės prieš Toronto „Vytį“, baigmėje paklupdė už save daug jaunesnį, greitesnį ir aukštesnį Detroito „Kovą“ 61-60. Tai penktas meistrerio titulas Š. Amerikos pirmenybėse „Lituanicos“ komandai ir visi jie iškovoti arba žaidžiant pačiam, arba vadovaujant Rimui Dirvonui. Savo laiku žaidęs už lietuvių rinktinę, kuri sėkmingai gastroliavo Pietų Amerikoje, nuo 1956 m. ir jau daugiau 30 m. jis yra „Lituanicos“ klubo širdis, vadovas ir treneris. Kurį laiką jam talkino R. Korzonas, o šiuo metu Algis Tamošiūnas.

ASK „Lituanica“ buvo įsteigta 1951 m. Chicagoje mažo būrio studentų. Pradžioje siekė tiek judėdžio tinklinis, lengv. atletika, kiek stipriau pasireiškė stalo tenisas su V. Kleiza, A. Avizieniu ir B. Žemaičiu, ar moterų krepšinis, kuris II-se PLS žaidynėse tapo meisteriu, įveikęs stiprią Australijos lietuvių rinktinę. Tačiau krepšinis visada buvo ir tebėra pagrindinė šaka su keliomis vyrų komandomis, jauniaus ir jaunučiais.

Priderėtų, kad ASK „Lituanica“, kaip Š. Amerikos lietuvių

BAIGIAMA PLATINTI IŠEIVIJOS SPORTO ISTORIJA

„Išėjimo lietuvių sportas 1944-1988“ knygos laida baigiama platinti. Ruošiami atskaitomybės dokumentai ŠALFas revizijos komisijai. Jie ateinančio metinio atstovų suvažiavimo metu turės būti pateikti. Knygos tiražas buvo 800 egz., iš kurių, arti 50 yra pasiekę Lietuvą. Šalia mokslo institucijų, yra pasiūsta, ar nuvežta ir pavieniams asmenims. Visų vertinama ir mielai skaitoma. Lietuvos spaudoje buvo keleta gerų recenzijų. Vienoje iš jų, atspausdintoje Vilniaus sporte, žurnalistas V. Kašaitis sako: „Išėjimo lietuvių sporto istorija 1944-1988 be abejonės, pranoksta panašius leidinius, savo apimtimi, informacijos ir analizės galimybe...“, kodėl svetur pavieniai entuziastai gali sudaryti ir išspausdinti, tegul saviškai, mėgėjiškai lietuviško sporto knygas, o mes, turėdami tokias dideles galimybes, net nepradėdame ir neplanuojame Tarybų Lietuvos sporto istorijos knygos...“

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyti savo nuostata. Nesunaudojotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

krepšinio meistris, vyktų į Adelaidę bandyti apginti savo titulą. Deja, daugumas žaidėjų yra su šeimomis, profesijomis ir tokia keliene jiems per didelė našta. Todėl „Lituanicos“ komanda bus nepilnos sudėties. Ją sudarys Algis Jonynas, Petras Stukas, Alius Baris, Sigistas Varnelis, Jurgis Riškus.

Romas Peleckis, Tomas Wojcik ir Vytautas Ambutas. Dar neaišku, ar pats vadovas ir treneris Rimas Dirvonis galės savo komandą lydėti ir jai vadovauti.

Ko sau nori, to ir kitam palinkėk.

Lietuvių patarlė

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALENE BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Tel. 925-8288

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Apgilai nuimami kabinetėse)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Kabineto tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplėtimo venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLYMPIC 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasio kabinetai perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL. 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinus ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasio kabinetai perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDS VIŽNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

REIKALINGA AUKSINĖ ŽĄSIS

Yra tie, kurie giriasi, jog Amerika yra pasiekusi aukščiausią ekonominę gerovę lygi koki iki šiol yra turėjusi. Taip ir rodo statistikų vidurkis. „U.S. News & World Report“ (1988.VII.25) vedamajame paduota lentelė rodo, kad 1988 m. JAV šeimos metinių pajamų vidurkis, atskaitčius pajamų mokesčius, yra 26,494 dol., o 1977 m. buvo 24,184 dol. Reikia, vidurkiu pajamos yra pakilusios 9,6 procentais, arba 2,310 doleriais. Tačiau vidurkiai gali ir klaidinti, nes susumuodami viską į vieną, jie neparo, pasikeitimų atskirose grupėse. O čia naujienos jau ne tokios geros.

Ekonominis pasikeitimas mažiausiai pajamų turintioms 40% šeimų yra minusinis. Tos grupės mažiausiai pajamų turintys ketvirtadalis 1988 metais turėjo vidurkiu 3,157 dol. pajamų, o 1977 metais – 3,528, t.y., tų šeimų pajamos sumažėjo 10,5 procentais per paskutinį dešimtmetį. Patys neturtingiausi šio turtingo krašto gyventojai dar nubiednėjo.

Tuo tarpu, tie 5% JAV gyventojų, kurie turi daugiausiai pajamų, 1977 metais vidurkiu turėjo 90,756 dol. metinių pajamų ir 124,651 dol. 1988 metais, t.y. 37,3 procentų pajamų pakilimas. Tačiau dar dramatiškesnis pajamų pakilimas yra tam 1% gyventojų, kurie turi daugiausiai pajamų. Jie 1977 metais turėjo vidurkiu 174,498 dol. metinių pajamų, o 1988 metais jau 303,900 dol., t.y. jų pajamos per paskutinį dešimtmetį paaugo 74,2 procentais. Taigi, per tą patį dešimtmetį turtingieji praturtėjo – ir tai neproprocingai.

Tiesa, metinių pajamų turintieji tarp 18,000 ir 42,000 dol. visi per paskutinį dešimtmetį susilaukė tarp 0,2 ir 7,9 procentų pajamų pagausėjimo. Bet daugumoje vidurinėsios klasės šeimų pajamos paaugo ne dėl padidėjusių algų ar sumažėjusių taksų, o dėl to, kad žmona buvo priversta išeiti dirbti, nes dėl pakilusių pragyvenimo kainos bet atsiliekančių algų vyro alga liko nepakankama. Taigi, daugumas krašto gyventojų nesijaučia turtingesni negu buvo. O ir tas 0,2% - 7,9% pajamų pakilimas tai niekis, palyginus su ta 10-čia procentų šeimų, turinčių daugiausiai pajamų. Jų pajamos per tą dešimtmetį paaugo tarp 27 ir 74 procentų. Todėl realiai JAV-ų ekonominės padėties supratimą duoda faktas, kad 90% JAV šeimų turi pajamų mažiau negu 60,000 dol. per metus, o 60% šeimų – mažiau negu 25,000 dol.

To žurnalo vedamajame paduotoji lentelė beje nerodo gero kaimo nuskumbusio pirkimo galios – dolerio vertės, o tik tai, kas lieka po taksų. Taigi ji kalba iš tikrųjų ne apie pajamas, o apie turto paskirstymą taksų priemone. Ji rodo, jog dabartinė apmokėtinimo sistema buvo palanki turto turto padidėjimui, o neturtingųjų alinimui. Taipogi negalima sakyti, kad toji nelygybė išsilygina turto turto aukomis labdarinėms ir mokslineis ar kultūrinėms organizacijoms. Šioje lentelėje pajamos rodo, kas liko taksų nusirašymui jau nusikautus visas paliginines aukas, kurias galima nusirašyti. O pasikeitimo procentai vis vien rodo didėjantį plyšį tarp turtingųjų ir neturtingųjų. Ir tai – prez. R. Reaganui žadėjus, jog padedant turtėti turtingiesiems, praturtės ir neturtingieji. Atrodo, kad tai

neįvyko. Paaugo plyšys ne tik tarp turtingųjų ir neturtingųjų, bet ir tarp vidurinėsios klasės ir turtingųjų. Ar tik nepanašėja Amerikos ekonominė demografija į Pietų Amerikos bei kitų Trečiojo pasaulio kraštų, kur 1% visų gyventojų valdo 90% viso turto ir žemės? O tai gi nėra progresas, nors vidurkinėmis statistikomis kai kas ir bandytų kitaip įrodinėti.

Rezultate, daugumas šeimų neišgali savo vaikų leisti į universitetą be finansinės pagalbos. Daugumas jaunų šeimų nebeįgali nuosavų namų įsigyti. Nuosavus namus turinčių šeimų per aštuonerius metus, sumažėjo dviem procentais, kas yra pirmas toks ilgalaikis namų pirkimo nuosmūkis po II-o Pasaulinio karo. Ir taip pasireiškia ne tik atliekamų pinigų išnykimas, bet ir lėšų būtiniausių pasyvenimo išlaidoms. Dėl iškilusių namų bei nuomų kainų ir aukštų palūkanų ratų namų pirkimo paskoloms, gatvės daugėja vis naujų benamių, kurie nebeįgali nuomos susimokėti, jau nekalbant apie namų pirkimą. Dabar jų yra jau ištisos šeimos, kurios, neturėdamos namų, būna priverstos atiduoti savo vaikus į valdiškus globos namus iš kurių vėliau, dėl biurokatiškų priežasčių, būna sunku tėvams vėl vaikus atsiimti. Visa tai ne tik skaldo šeimas, bet kainuoja ir taksų mokėjimams.

„U.S. News & World Report“ redaktoriui Mortimeri Zukermanui atrodo, jog neperšviesiosios perspektyvos Amerikai yra ir globalinės ekonomijos sferoje. Maža vilčių ateičiai, kai visos pajamos suvartojamos tiesioginei apyvokai ir nelieka pinigų investavimui į privačią pramonę, bei jos vystymą; kai taip maža taksų pajamų skiriama stipendijoms, pradinė mokyklų bei universitetų paramai, jau nekalbant apie asmenines šeimų santaupas. Jis rašo, jog šaltojo karo įtampų bangavime neužtenka investuoti tik į gynybą, reikia investuoti ir į žmogiską krašto resursą.

O šios padėties šaknis jis mato 1970 m. dešimtmetyje. Tuomet infliacija pareikalavo taksų išskelimo, kas privėdė prie vidurinėsios klasės atsisakymo toliau mokėti kylančius taksus. Jų akimis valdiški pinigai buvo skiriami pataikauti įvairioms specialius interesus turintioms grupėms. Prez. Reaganas, su nuotaika išnaudodamas, tam mažino taksus, bet atitinkamai nemažino valdiškų išlaidų. Zukermanui atrodo, kad visa tai galima būtų atitaisyti įvedant gaires, kurios skatintų ir asmeninį ir imonių pajamų taupymą bei kitokią investavimą. (Turbūt ir su infliacija – a.j.). Jo supratimu, amerikiečiai sutiks mokėti taksus už projektus, kurių naudą jie mato. Užtat kraštui reikia vado, kuris ne tik sugeba matyti, kas taisytina, bet vado, kuris sugebėtų taip tvarkyti realią padėtį, kad ne didėtų, o mažėtų plyšys tarp turtingųjų ir beturčių ir vidurinės klasės.

Užsakydas nemenkas. Norint jį įvykdyti, Amerikai bus ne ką lengviau negu Filipinuose ar Brazilijoje įtikinti turtinguosius, kad vis tik bendrai krašto gerovei būtina atsisakyti dalies turėtų savo pajamų ar numatomo turto iš palūkanų. Kas ta sugebės padaryti, nesugrąžinant ankstyvesnių metų finansinių problemų, tikrai bus atradęs aukso žąsį.

a.j.z.

PETKEVIČIUS APIE PARTIZANUS

Liepos 2 dieną „Literatūra ir menas“ išspausdino įdomų rašytojo Vytauto Petkevičiaus straipsnį apie pokario metus. Petkevičius jau kurį laiką vienas drąsiausių naujų minčių reiškėjas, didelis persitvarkymo šalininkas, ne kartą raginęs uoliai ginti lietuvių tautines vertybes. Ir šiame straipsnyje jis pasuko palyginti nauju keliu, nes mėgina šiek tiek reabilituoti Lietuvos partizanus. Petkevičius pažymi, kad žymus partizanų vadas Adolfas Ramanauskas savo dienoraštyje sielojosi dėl partizanų išsigimimo, bet buvo bėgėjęs tai sustabdyti. Teisme Ramanauskas drąsiai laikėsi, neprasė pasigailėjimo, nes suprato, kad tai ne tik jo, bet ir visos tautos tragedija.

Šiose Petkevičiaus mintyse labai daug ko naujo. Esą partizanai, kaip sribai, išsigimė, bet tai reikiška, kad iš pradžių jie i mišką ejo, idealizmo skatinami. Anksčiau tarybiniai propagandistai vaizdavo partizanų vadus samoniniais žudymų kurstytojais, bet dabar matyti iš Ramanauskos dienoraščio, kad jis dėl nedrausmės sielojosi. Tiesiog aksioma tapo teigimas, kad partizanų vadai buvo didžiausi bailiai, o štai Petkevičiaus Ramanauskas net neprasė pasigailėjimo. Svarbiausia tai, kad Petkevičius rašo, jog Ramanauskos likimas – tai ne tik jo asmeninė, bet ir visos tautos tragedija. Čia jau nebeįgalbama apie Amerikos ir vokiečių samdinio gėdingą galą, teisingą atpildą banditui, bet apie tautos tragediją. Tokių žodžių iš komunistų seniai negirdėta.

Vis dėlto neįmanoma pritari visiems Petkevičiaus teigimams, ypač dėl ginkluotojo pasipriešinimo atsiradimo priežasčių. Jis mano, kad ginkluotas pasipriešinimas, iš dalies kilęs dėl Stalino politikos, būtų išsivystęs ir be tų baisių Stalino perlenkimų, nors švelnesne forma. Tačiau Petkevičius irgi rašo, kad „taip gimė Lietuvoje tas nelemtas pakrūmių karas, taip atsirado dar vokiečių užplanuota LLA, kuria paskui nesąžiningai pasinaudojo VLIKas“. Sunku suprasti, ką Petkevičius nori pasakyti, kam, jei iš viso bet kam, priskirtina didesnė atsakomybė už partizanų kovas. Juk tai faktas, kad Lietuvos laisvės armija nebuvo vokiečių užplanuota, vokiečių okupacijos metais jos santykiai su VLIKu buvo įtempti, VLIKo vaidmuo partizanų pasipriešinime buvo labai

mažas, nes partizanų veiksmus lėmė vietos sąlygos, o ne kokios nors nurodymai iš viršaus ir iš toli. To tariai „pakrūmių“ gyventojų pritarimą tarybų valdžios ūkio ir kultūros politikai. Po dvidešimties metų laisvo gyvenimo nepriklausomybės atgavimo viltis tebebuvo tautoje gajai, tad suprantama, kad kaimo jaunimo širdyse teberuseno tėvynės meilė ir paprastumas, manytum, visiškai suprantamas noras kovoti už savo tėvynę, pakartoti savanorių kūrėjų žygius, parodyti pasauliui, kad Lietuva nepatiria okupacijai. Petkevičius teisingai jaučia reikala aiškinti pirmųjų liaudies gynėjų apsišprendimą, kuris reikalauja aiškinimo. Juk tarybinės valdžios rėmėjai turėjo užmerkti akis, išvaizduoti nematą, kas vyksta panosėje, tikėti kiekvienu valdžios žodžiu, nors jų netiesia buvo akivaizdūs. Petkevičius mini, kad tai buvo dideli idealistai, kurie kentėjo nacių okupacijos metais, esą guldė galvas ne dėl Stalino, bet dėl socializmo idėjos, nors tais laikais retas komunistas nesutapatino socializmo su didžiuoju draugu, tėvu ir mokytoju.

Stojimas į partizanų gretas nereikalauja tokių aiškinimų, gana nurodyti normalią ir sveiką tėvynės meilę, skatinančią priešintis okupacijai, suprantama viltį, kad Vakarai įgyvendins Atlanto chartos įsipareigojimus, bei norą netapti Stalino teroro auka. Petkevičius teisingai pažymi, kad be Stalino ekscesų partizanų karas vis

šinosi ar bėgo slėptis miške, tuo jau išliejo tą pačią sukta propagandą apie entuziastingą gyventojų pritarimą tarybų valdžios ūkio ir kultūros politikai.

Po dvidešimties metų laisvo gyvenimo nepriklausomybės atgavimo viltis tebebuvo tautoje gajai, tad suprantama, kad kaimo jaunimo širdyse teberuseno tėvynės meilė ir paprastumas, manytum, visiškai suprantamas noras kovoti už savo tėvynę, pakartoti savanorių kūrėjų žygius, parodyti pasauliui, kad Lietuva nepatiria okupacijai. Petkevičius teisingai jaučia reikala aiškinti pirmųjų liaudies gynėjų apsišprendimą, kuris reikalauja aiškinimo. Juk tarybinės valdžios rėmėjai turėjo užmerkti akis, išvaizduoti nematą, kas vyksta panosėje, tikėti kiekvienu valdžios žodžiu, nors jų netiesia buvo akivaizdūs. Petkevičius mini, kad tai buvo dideli idealistai, kurie kentėjo nacių okupacijos metais, esą guldė galvas ne dėl Stalino, bet dėl socializmo idėjos, nors tais laikais retas komunistas nesutapatino socializmo su didžiuoju draugu, tėvu ir mokytoju.

Stojimas į partizanų gretas nereikalauja tokių aiškinimų, gana nurodyti normalią ir sveiką tėvynės meilę, skatinančią priešintis okupacijai, suprantama viltį, kad Vakarai įgyvendins Atlanto chartos įsipareigojimus, bei norą netapti Stalino teroro auka. Petkevičius teisingai pažymi, kad be Stalino ekscesų partizanų karas vis

šinosi ar bėgo slėptis miške, tuo jau išliejo tą pačią sukta propagandą apie entuziastingą gyventojų pritarimą tarybų valdžios ūkio ir kultūros politikai.

Po dvidešimties metų laisvo gyvenimo nepriklausomybės atgavimo viltis tebebuvo tautoje gajai, tad suprantama, kad kaimo jaunimo širdyse teberuseno tėvynės meilė ir paprastumas, manytum, visiškai suprantamas noras kovoti už savo tėvynę, pakartoti savanorių kūrėjų žygius, parodyti pasauliui, kad Lietuva nepatiria okupacijai. Petkevičius teisingai jaučia reikala aiškinti pirmųjų liaudies gynėjų apsišprendimą, kuris reikalauja aiškinimo. Juk tarybinės valdžios rėmėjai turėjo užmerkti akis, išvaizduoti nematą, kas vyksta panosėje, tikėti kiekvienu valdžios žodžiu, nors jų netiesia buvo akivaizdūs. Petkevičius mini, kad tai buvo dideli idealistai, kurie kentėjo nacių okupacijos metais, esą guldė galvas ne dėl Stalino, bet dėl socializmo idėjos, nors tais laikais retas komunistas nesutapatino socializmo su didžiuoju draugu, tėvu ir mokytoju.

Stojimas į partizanų gretas nereikalauja tokių aiškinimų, gana nurodyti normalią ir sveiką tėvynės meilę, skatinančią priešintis okupacijai, suprantama viltį, kad Vakarai įgyvendins Atlanto chartos įsipareigojimus, bei norą netapti Stalino teroro auka. Petkevičius teisingai pažymi, kad be Stalino ekscesų partizanų karas vis

Sutinkant dr. Algirdą Statkevičių. Iš kairės: dr. V. Tauras, dr. K. Ėringis, P. Vaičekas, M. Rudienė – Balso centro valdybos pirmininke, dr. A. Statkevičius, NN, Statkevičiūtė, V. Skuodis, NN. Nuotr. J. Tamulaičio

PALIKAU PĖDAS EUROPOJE

VINCAS ŠALČIŪNAS

12

Einu paežerės parku, kur žmonės mėto duonos gabalus ežere plūduriuojančiam baltam gulbėm arba ant tako barsto trupinius pulkam karvelių. Iš čia mįstas atsidengia pilnam savo grožyje: ramus ežero vanduo, laivai, senamiestis su savo bokštais ir bokšteliais, jezuitų bažnyčia ir toli ant kalno balta Guetsch pilis. Prie Seebuecke tilto, kur baigiasi ežeras ir prasideda upė, yra eilė stambių viešbučių, vienas už kita idomusnių. Ypačiai akį patraukia vienas su akmeniniu bokštu, kuris, viršun lyg adata nusmailintas, giliai įsminga į mumsantį dangų. Ant tilto automobilų nedaug, gal dėl to, kad sekmadienis.

Upėje mano dėmesį atkreipia įdomus vaizdas. Vandenyje iš akmenų padarytos salutės, ant kurių yra nameliai (panašūs į šuns būdas) antims gyventi. Jų apie dvidešimt. Juose perisi ir gyvena ančių šeimos. Nežinau, ar jos kam priklauso ar tik tarnauja, kaip atrakcija. Jos kiek skiriasi nuo Lietuvos ančių ir labai giliai nardo, ieškodamos maisto tyram vandenyje. Žinoma, praeiviai nepasiekė joms šį tą numesti. Po tokio pasivaikščiojimo gerokai pavargęs, sugrįžau į viešbutį su daugybe įspūdžių ir nuotraukų.

Šįvakar mūsų grupė turi išvyką, į kurią įeina kelių valandų kelionė laivu, užkandžiai, gėrimai ir šveicarų folkloro programa. Apie 8 val. autobusai visus nuveža prie laivo. Pakeliui pravažiuojam po centrinę geležin-

kelio stotį, kurios frontas po 1971 m. gaisro vis dar tebėra statomas. Pasiekiam krantinę, kur mūsų laukia šoninių laivaračių varomas garlaivis „Gothard“. Savo dviejuose aukštuose jis lengvai sutalpina mūsų grupę ir dar daugiau. Laive yra restoranai ir asla šokiama. Mus pasitinka merginos ir vyrai, apsitaisę šveicarų tautiniais drabužiais. Akordeonistas plėšia šveicariškas melodijas.

Laivas pajuda iš vietos, tykiai pliuskdamas ramų ežero vandenį. Išėinu į denį pasidairyti. Pakrantėse raudonoju miestelių stogai, už kurių vis aukštesn kopla kalnai. Antai, ir Pilatus su snieguota kepure ir stambiais skardžiais. Pro debesų plyšį suspindi besileidžianti saulė ir rausvai nudažo laivo taką ežere, sniegą kalnuose ir bažnyčių bokštus miesteliuose. Kaip gražu ir romantiška!

Laive gautoji brošiūrėlė pastebiu ir prancūzišką ežero pavadinimą: Lac des Quatre Cantons (Keturių Kantonų ežeras). Še tau! Tik dabar supratau, kad apie jį rašė Maironis savo eilėraštyje Vakarais ant ežero Keturių Kantonų: „Ežero skaisčios bangos liūliavo žaliu smaragdū... Saulė už Alpių leidos bastingus... Lydėjo širdį i tolimasias, i nymylenčias tėvulių šalis... Ten, kur Dubysa mėlyna juosta banguoja plati!...“. Tai čia tas pats ežeras, toks pat vakaras! Ir nejuočiam mano mintys nuskrudo per Alpes prie Dubysos... ten, kur sesutės rūta dabina kasas nuo mažens...“. Kažin kaip ilgai būčiau svajojęs, jeigu ne garlaivio švilpukas?!

Nuskubu į vidų, kur po visiems išdalinto stipresnio gėrimo jau verda klegesys ir kažkas užveda lietuvišką dainą, kitą, daugiau. Laivo personalas stebisi negirdomis dainomis, giria jų melodiją. Ant stalų padedami spiritu kaitinami indai, kuriame kvepia ištirpintas šveicariškas sūris, pagamintas su prieskoniais ir vynu. Šį tirpinį jie vadina „fondue“ ir pasididžiuo-

dėlo būtų kilęs, bet ir greičiau užsibaigęs. Stalino terorą reikia laikyti svarbiausiu pasipriešinimo pradžios ir jo tariamo išsigimimo priežastimi, bet jokių būdu negalima neigti akivaizdaus nepriklausomybės ilgesio vaidmens.

Petkevičius lyg duoda suprasti, kad buvo dvi idealistų grupės – pirmieji liaudies gynėjai ir pirmieji partizanai ir kad ilgai niui abi grupės išsigimė. Bet ar jų idealizmas ir poelgiai buvo tolygūs? Palyginkime nekaltų žmonių krauju nesuistepusius liaudies gynėjų ir partizanų. Liaudies gynėjas turėjo užmerkti akis, nematyti Stalino siautėjimo, nepriklausomybės praradimo, o partizanams matė šurpą tų dienų tikrovę. Vienas ejo į mišką, vildamas išsilaikyti, kol nušvis giedresnė diena, o kitas nuo pat pirmųjų dienų jautė galingos svetimos valstybės užnugarį. Jei susirėmimo atveju partizanai turėjo trauktis gilyn į mišką, tai liaudies gynėjas galėjo laukti tarybinės vidaus ir pasienio kariuomenės dalinių pagalbos.

Kitaip tariant, partizanai dalia buvo gerokai sunkesnė už liaudies gynėjo, jis tikrovę matė, kokia ji buvo, o ne per propagandos nuspaltintus akinius. Bet ar negalima partizanams priekaištauti, kad jie irgi pasidavė Vakarų išvadavimo iliuzijai, nepajėgė realistiškai apskaičiuoti realaus jėgų santykio? Taip ir ne.

Istorijos eigos jie nenumatė, kantriai nelaukė, kol jėgų pusiausvyra pasivirs jų pusėn. Bet toks laukimas būtų buvęs savotiškas apsidraudėliškumas. Ger-

biami tie Prancūzijos rezistentai, kurie įsijungė į rezistenciją tada, kai atrodė, jog Vokietija laimės karą, o ne tie, kurie tai darė tik 1944 metų vasarą, kai Vokietijos karinė galia jau buvo palaužta. Drąsesni ir pirmieji tarybiniai partizanai, o ne paskutiniai. Yra momentų, kai žmogus turi liudyti savo įsitikinimus ir dėl jų kovoti, net jei realistiškas žvilgsnis į tikrovę skatintų pasyvumą. Tai turėtų gerai suprasti pirmieji persitvarkymo šalininkai, kurie ryžosi skinti naujus kelius, grovė draudžiamųjų zonų sienas, nelaukdami, kol kitas tai darys. Juk jei visi lauktų, kol viskas saugu, tai niekas ir nepasikeistų. Atrodo, kad jiems sekasi, bet net, jei reakcija įsitvirtintų ir jie nukentėtų, tai tik tas, kuris apverčia tiesą kormis, galėtų tyčiotis iš jų neat-sargumo, kaltinti juos nerealizmu. O pirmieji partizanai gerokai daugiau rizikavo ir dėl kilnesnio tikslo.

K. G.

SENŲ VAIRUOTOJŲ KURSAI

Senstantys vairuotojai patiria skirtingas vairavimo sąlygas negu jaunesni vairuotojai. Dažniausia vyresniųjų vairavimu klaidų priežastis yra mažesnis sugebėjimas numatyti atstumą, kas apsunkina atvaizduojamos mašinos greičio nustatymą. Kita priežastis yra netekimas periferinio regėjimo – vairuotojai atrodo, kad kitos mašinos iš niekur atsiranda – arba nesizvalgymas į šonus, ką gali apsunkinti artimas ar kiti svarių uždegimai. Yra du specialūs kursai, mokantys vyresnius vairuotojus kompensuoti senatvės negalavimus. Vienas jų, paruoštas pensininkų organizacijos AARP, vadinasi „55 Alive/Mature Driving“, o kitas – valdiškai paruoštas – „Coaching the Mature Driver“. Kur duodamas pastarasis galiama sužinoti, pasiūniant sau adresuotą voka: Driver Improvement Programs, National Safety Council, 444 N. Michigan, Chicago, IL 60611.

PERKA EŽERO ŽEMĘ

Gubernatorius Thompson pasirašė įstatymą, leidžiantį Lo-yolos universitetui pirkti 24,6 akrus pakrantės ežero žemės. Kainuos 10,000 dol. Universitetas ten įruoš rekreacijos lauką studentams ir vykdys projektą kovojimo su pakrantės griovimu. Tam gauna 6,000 dol. paramos.

Įdomi programa

Programos vedėja angliškai paaiškina, kad girdėjime ar matysime tik šveicarų folklorą. Ji pati atlieka šveicarišką gerklinį dainavimą – „jodeliavimą“. Keturias liaudies dainas padainuoja kvartetas, kiekvieną vis kita oficialia šveicarijos kalba: vokiečių, prancūzų, italų ir „romans“. Po to eina keli liaudies šokiai. Ir kai jų paskutinį akordeonistas užgrojo, visi labai nustebom. Muzika ir šokis buvo mūsiškis Klumpakojai! Tas pats su patrepinimu, pagrūpimu, rankom pliaukštelėjimu ir polka. Skirtumas tik tas, kad pirmą dalį iki polkos jie kartojo du kartus. Ir ne vienam kilo klausimas, kas iš ko ji pasisavino? Greičiausia jie iš mūsų, nes daug lietuvių čia yra gyvenę ar studijavę nuo senų laikų iki po II pasaul. karo. Iš kitos pusės, Lietuvoje profesorius šveicarai J. Eretas, A. Sennas ir kiti. Žodžiu, mįslė neišsprendžiama!

Buvo pademonstruoti keli šveicariški muzikos instrumentai: specialus mušamas instrumentas, Alpių „ragas“ ir „Alpių varpai“. Alpių varpus vienas groja instrumentu, primenančiu gitarą, o kiti du, imetę po pinigą į specialų molinį puodą, leidžia jam puode riedėti ir trintis į jo sienelės. Šie instrumentai išduoda garsą, labai panašų į skambėjimą kalnuos varpelių, kuriuos karvės dėvi ant sprendų.

(Bus daugiau)

Scena iš W. Shakespeare „Dvylikos nakties“. Aktoriai: Peter Donaldson kaip Malvolio, Jeffrey Hutchinson kaip Curio, John Ormerod kaip Sir Andrew Aguecheek, Melanie Miller kaip Maria ir William Webster kaip Sir Toby Belch.

AKVARELINIO LENGVUMO „DVYLIKTOJI NAKTIS“

ALFONSAS NAKAS

Williamo Shakespeare „Twelfth Night“ kitaip dar lygiai beprasmiškai vadinta „What You Will“ ši sezoną pastatyta Third Stage teatre. Režisierius Robin Phillips, kostiumų projektuotojas Abram Waterhouse, scenovaizdžio dalininkė Elis Y. Lam, muzikai Berthold Carriere ir Laura Burton, apšvietimas Louise Guinand, kautynių paruošėjas (kardais, durklais) Jean-Pierre Fournier. Pirmasis spektaklis įvykęs gegužės 25, repertuare liks iki rugpjūčio 3 d. Mačiau liepos 9 dieninį spektaklį.

Shakespeare'o kūryba besidomintieji žinome, kad šis veiklas gražiausias, vientisiusias jo romantiškųjų komedijų tarpe. Per pusketvirtą šimtmečio visame pasaulyje statomas ir publikos labai mėgiamas. Jį statantieji režisieriai turi progos paeksperimentuoti, išbandyti įvairius stilius.

Šio pastatymo stilius atrodo prancūziškas, maždaug Liudviko XIV – „karaliaus-saulės“ laikų, gal XVII šimtmečio galo. Daug lengvo aksomo rūbų, vyrai su baltais perukais, elegantiškais auliniais batais, baltom kelnėm. Ryškios scenovaizdžio puošmenos – du į medinius vazonus istatyti aukšti, liekni medeliai, plastikiniai lapai, panėšintys į berželius. Baldų į sceną įnešama įnešama tik keletas: pora į karstus panašių nedrąžių medžio dėžių, ant kurių veikėjai gulinėja ar sėdinėja, ir siauras medinis stalas metalinėmis kojomis, prie kurio kartais atnešama keletas lengvų kėdelių.

Kad žiūrovus, ypač moteriškes, iškart sudominus, veiksmas prasideda pirtyje, tarkim saunoje. Pasiguldę pusnogi Ilirijos kunigaikštį Orsino (vaidina Kevin Gudahl), tarnai masažuoja, o išmasažavę sluosto rankšluosčiais. Žinoma, Orsino, laiko veltui neleidamas, dūšauja, kalba apie savo liepsnojančią meilę gražuolei (bene grafaitei) Olivijai (Susan Coyne), niekaip negalėdamas suprasti, kodėl ši jam taip absoliučiai abejinga. Iš sudužusio laivo išgelbėta Viola (Nancy Palk) irgi nesnaudžia: apsi-klausinėjus, kas, kaip ir ką Ilirijoj veikia, kaipmat susiranda tamsiai žalia aksomo naujutėlį

vyrišką kostiumą, užsimauna baltas kelnės, vėšlius juodus plaukus užpakaly suriša, duoda sau Cesario vardą ir užmušk niekam neįtariant, jog ji mergaitė, stoja Orsinui tarnauti. Darbą gauna iš pažiūros nesunkų: vaikščioti pas Violą su Orsino meilės laiškais, pūsti miglas apie jo karščiuojančią širdį, pradžioje dar visiškai nuosirdžiai įtikinėjant, kad geresnio už jį nerasi pasauly. Visa bėda, kad ji pati pamilsta Orsino, o Olivija – ją pačią. Išgelbstimas ir jos dvynis brolis Sebastian (Vincent Dale), kuris irgi išplukdomas į Iliriją, irgi apsirėngia žaliais aksomais bei kitais priedais, kokius dėvi Viola-Cesario. Prasideda juokingų situacijų paininga, kurią dramaturgas gale penkto veiksmo atnarpioja, o dvi laimingos poros džiaugsu uždega ir visus žiūrovus.

Rodos nėra Shakespeare'o veikalo, kuriame nebūtų antro, kartais ir trečio fabulos plano. Šalutiniame „Dvylikos nakties“ plane veikia arogantiškas Olivijos prievaizdas Malvolio (Peter Donaldson), pokštinišką Olivijos palydovė Maria (tarti Maraja, Melanie Miller), girtuoklis Olivijos gimnaitis Sir Toby Belch (William Webster), jo gertynių bendrininkas, didelis bailsys Sir Andrew Aguecheek (John Ormerod) ir juokdarys Feste (Albert Schultz). Neva Olivijos, o iš tikrųjų Marios rašytai laiškais jie Malvolio apgauna – įtikina, jog Olivija Malvolio myli. Prie Olivijos lijdamas visiškai susikompromituoja, išjuoktas, suniekintas veikalo gale jis žada visiems keršyti.

Šio spektaklio idomiausia aktorė man buvo Nancy Palk. Nors vaidino vyrišku apdaru jaunuolį, iš jos didelių akių, protingo veido, nuosirdžių monologų radiavo švelnus moteriškumas, natūralus jausmingumas. Susan Coyne Olivija vaidino neblogai, bet pirmajai nė iš tolo neprilygo. Trečioji svarbumu moteris, Melanie Miller, viską atliko gerai bei drąsiai, net ir porą ar trejetą vulgarių, bet jos vaidmeniui būtinų scenų.

Peter Donaldson – Malvolio iš visų pastatymo vyrų buvo pats idomiausias. Tiesa, dirbtinas nuo pradžios iki galo, tuščios

BAŽNYČIA LIETUVOJE UŽ LAISVĘ KOVOJA KARTU SU TAUTA

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Liepos mėn. „Fatima Ruft – Fatima šaukia“ mėnraštis du psl. paskyrė dr. V. Skuodžiui. Įdėta plati jo biografija ir net 3 nuotraukos. Klausimų ir atsakymų formoje skaitytojai supažindinami su šandienine katalikiškos Lietuvos gyvenimo būkle, ypač atkreipiant dėmesį į katalikų Bažnyčios Bendriją. Kadangi V. Skuodis yra „Dvasinio genocido“ knygos autorius, jam buvo pastatytas klausimas, ar šalia dvasinio genocido Lietuvoje yra taip pat ir fizinis genocidas. „Taip“ – atsakė redakcijai svečias, kadangi buvo nužudytų ne tik pasauliečių, bet ir kunigų. Genocidas yra taip pat suėmimai ir trėmimai, kurių metu žuvo daug žmonių. Taip pat ir rusifikacija yra tautos komponentas.

„Ar yra lietuvių tautai pavojus prarasti savo tapatybę?“ – klausia redakcija.

V. Skuodis negalvoja, kadangi lietuvių tautoje reiškiasi didelis pasipriešinimas ir tai įvairiose formose. Be abejo, nepaliaujamos pastangos Dievą išplėsti ir pakeisti tapatybę sudaro nemažai pavojaus Lietuvai. Tačiau visumoje, lietuvių tauta yra monolitinė. Ji priėjusi rusifikacijai.

„Ar galima sakyti, kad Lietuvos katalikų Bažnyčioje, panašiai kaip ir lenkų, kristalizuojasi lietuviška tautybė?“ V. Skuodis: „Jau pereitame šimtmečio Lietuvoje buvo stiprus ryšys tarp Bažnyčios ir tautybės. Ir šiandien, už tikybą kovojantieji lietuviai, yra kartu kovotojai už tautos laisvę. Ir atvirkščiai: kovos už tautos laisvę ir žmogaus teises yra kartu kovos už tikybą laisvę. Pačioje Bažnyčioje jaučiamas stiprus patriotinis elementas. Pvz. mūsų Nijolė Sadūnaitė yra vienuolė. Ji pasaulyje žinoma kaip tikėjimo gynėja. Tačiau Lietuvoje ji yra laikoma kartu tautos didvyre tautine prasme, kadangi Nijolė kovojo taip pat ir už tautos reikalus.“

„Šiandieną daug kalbama apie „perestroiką“. Buvo keletas palemimų pvz. Tamstos išleidimas į Vakarus. Ar tai nėra naujo atvirumo, palengvinimo ar pagerėjimo ženklas?“ – klausia redakcija.

V. Skuodis: persitvarkymas liečia daugiausiai ūkinį krašto gyvenimą. Šioje srityje Sov. Sąjunga randasi katastrofiškoje padėtyje. Gorbaciovus – gan gudrus vyras. Jis suprato, kad toliau taip žygiuoti negalima. Reikalingos reformos tik ūkiniam gyvenime. Bet tam taip

didybės pilnas, svajoja ne tiek apie Olivijos grožį ar meilę, kiek apie jos turtus ir galią, kurią tie turiai jam suteiks, žiūrovus visur įtikino. Antroni vieton statyčiau Albertą Schultz, tą juokdary-filosofą, skelbiantį dramaturgo idėjas. Kevin'ui Gudahl Orsino vaidmuo nelabai tiko. Iš veido ir atletiško kūno jis neatrodė esąs tokiu verkniu, be prieštasties ismylejusiui ir niekaip negalinčiu iš susikurto kosmaro išsivaduoti.

Šio pastatymo veikėjai jauni ir gražūs. Ytie lyčiai kalba ir vaikšto, tartum žemės kojom nesiekdami. Užtat ir pavadinau spektaklį akvarelišku, juoba, kad tokiame aktorių vaidybiniame lengvumui dar talkino ir romantiška muzika, ir ypač švelniai dainuojamos Alberto Schultzo dainelės.

pat reikalingi geri santykiai su Vakaru.

Redakcija klausia, ar paleidimai iš stovyklų, kalėjimų bei kiti humaniški palengvinimai – ar tai tik pataikavimas vakarams?

V. Skuodis: „Sumažinti įtempimą su vakarais, sovietai išleido apie 150 kalinių, kurių pavardės yra žinomos vakaruose. Sumažėjo suėmimai politinėje plotmėje. Tačiau nesumažėjo terorizavimas, persekiojimas. Tikrovėje jis net sustiprėjo.“

„Ar Tamsta taip pat buvotė kankinamas?“

V. Sk.: „Fiziniai ne. Tačiau psichinis teroras, tam tikrais atvejais buvo stipriai jaučiamas. „Nepaklusnieji“ KGB ar lagerio vadovybei yra baudžiami fiziniai.“

„Ką galite pasakyti apie žmogaus teisių kovotoją Viktorą Petkų?“

„Aš žinau, kad Viktoras Petkus yra labai stiprus krikščionis, žmogus stiprios valios. Jis visą savo gyvenimą paskyrė kovai už žmogaus teises ir tikybą laisvę. Jis ir aš esame Helsinkio grupės nariai. V. Petkus neis į jokių kompromisus su sovietine valdžia. Šiuo metu Viktoras randasi ištrėmimo.“

Baigdamas V. Skuodis pareiškė, kad jis laisvuose vakaruose dalyvavo iškilmingose šv. Mišiose Lietuvos krikščionybės jubiliejaus proga pvz. Philadelphia, Chicago, Toronto, New York katedrose, dalyvaujant taip pat kardinolams. Vyskupai žino lietuvių padėtį ir nori jiems padėti. Renkami parašai, reikalaujant katalikų padėties pagerinimo. Iniciatorius – Philadelphia kardinolas. Ir popiežius norėjo Lietuvą aplankyti. Prieš Kristaus Prisikėlimo šventę V. Skuodis pareiškė, kad ir jis aplankė popiežium, išreikšdamas jam lietuvių tautos vardu padėką.

Redakcija pažymėjo, kad dr. V. Skuodis specialiai aplankė „Fatima – Aktion“ ir jai Gynimo už tikinčiųjų teises Lietuvoje Komiteto vardu padėkojo už visokeriopą paramą. Mat „Fatima – Aktion“ buvo paskelbusi Vakarų Vokietijoje piniginę rinkliavą Katakombose gyvenančiai Lietuvos Bažnyčiai, tuo pačiu dar daugiau išgarsindama sunkią Bažnyčios padėtį mūsų tėvyneje.

VIDEO JUOSTOS NEMOKAMAI

Viešosiose bibliotekose galima nemokamai pasiskolinti įvairių gerų programų video juostas, kurios buvo rodomos per Public Television (PBS) stotis. Šias kasetes bibliotekoms dovanuoja MacArthur Foundation Library Video Classics Project ir ju tarpe yra tokios kaip „A Walk Through the 20th Century With Bill Moyers“, apie Japoniją – „The Heart of the Dragon“ ir įvairius vaidinimus, baletus bei operų programas.

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!
5 1/2%
Paid and Compounded quarterly

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
Peter Kazanavskas, Pres. Tel.: 847-7747
MON-FRI: 9-5, SAT: 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

Pradedant 1988 m. sausio 23 d. kas šeštadienį
10:10 v.v. iki 12 v.v. vidurnakties
per WPNA (buv. WOPA stotis) 1490 AM

Žemė L

„Nauja radijo laida šiuolaikiniams lietuviui“
lietuvių bei anglų kalbomis
Muzika • sveikata • moterų pasaulis • sportas • literatūra • kinas • satyra

Labanaktis, vaikučiai

„Pasakų pasaulis mažamečiams lietuviukams“
10 v.v. iki 10:10 v.v.

Alliance Communications, Inc.
408 South Oak Park Avenue, Oak Park, IL 60302
tel. nr. 848-8980

Thaddeus Navickas

20 Compositions for Piano

Šis antrasis Tado Navicko klasikinės muzikos albumas yra laikomas pianistams, pasižymi grandioziniais veikalais ir apima 74 psl. Kaina \$20 su persiuntimu. Idaho valstijoje neparduodama. Siųskite čekius šiuo adresu:

Thaddeus Navickas
314 Roosevelt Avenue
Coeur d'Alene, Idaho 83814

Vardas, Pavardė

Adresas

P.S. Dar galima gauti ir pirmąjį albumą „35 Compositions for Piano“. Jo kaina taip pat \$20 su persiuntimu.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX
REALTORS

GREIT
PARDUODA

RIMAS L. STANKUS

361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI
NAMUS per šią įstaigą, prašome
paminėti, kad esate arba norite būti
Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

FOR RENT

Išnuomojamas gražus 5 kamb.
butas 1 a. 2 vid. amž. žmonėms ar
ba pensininkams; 44 ir Pope John
Paul II apyl. Skambinti po 7 val.
v. 847-6774.

Apt. for rent; 2 bdrm., heated, air-
cond; laundry & parking; 73rd & Kedzie,
435.00 a mo. + deposit. Availab.
Aug. 15.

Call 737-9187

HELP WANTED

Steel drum plant needs factory help.
Men only. 40 hrs. + overtime; no experience necessary.
Chicago Steel Container, 1846 S. Kilbourn, Chicago 60623, tel. 277-2244.

Housekeeper wanted 2 to 3
days per week for a mother and 10
year old girl. Must speak some
English. Call any time 233-3255.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%-20%-30% pigiau mokėsit
už apdraudą nuo ugnies ir automobilio
das mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS

ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir
įmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir
sąžiningai.

655-2020

KLAUDIJUS PUMPUTIS

Lietuvė moteris ieško darbo
prie vaikų, ligonių, arba namų
ruošoje. Skambinti Vadopalienei
vakarais, tel. 562-0928.

Fox Remodeling & Construction
Maži pataisymai. Dekoravimas. Pilnas
remontas. Įkainojimas veltui. Skam-
binti: John Lapé 254-3338.

LIETUVOS GINKLUOTOS PAJĖGOS 1918-1940 M.

1987 m. pabaigoje pasirodžiusi
Vytenio Statkaus parengta knyga
susilaukė plataus skaitytojų dėmesio
ir labai teigiamo vertinimo. Knygoje
surinkti duomenys apie nepriklausomos Lietuvos kariuomenės
kūrimąsi, organizaciją, mokymą,
tarnybą, ginklavimą ir kt., atseit,
duotas išsamus jos sudėties ir
veiklos vaizdas. Aprašyta ir visa eilė
kariuomenės giminingų organiza-
cijų bei sambūrių. Knygoje 1040
puslapių, per 300 iliustracijų, kelios
spalvotos uniformų ir ženklų
lentelės, įrišta kietais viršeliais.
Knygos išleidimą finansavo
Vydūno Jaunimo Fondas.
Kaina su persiuntimu kainuoja
\$29.00, Illinois gyventojai moka
\$31.00. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI
NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąži-
ningai patarnaus

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SĄŽINGINGAI
PATARNAUJAME PIRKIME
BEI PARDAVIME NUOSAVYBIŲ.

Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškomoj apylinkėj, mieste ar priemiesty. Sinteresuoti prašau skambinti ar užteiti pas

BUDRAITIS REALTY
6600 S. Pulaski
767-0600

Parduodamas namas prie 71 ir
Sacramento; 1 1/2 aukšto, įrengtas
rūsų, 2 auto. garažas. Švarus.
Skambinti Andrei 537-7949 arba
541-3702.

No. 263 — 67th & Pulaski 3 mieg. kamb.
mūras, virtuvė-valgomasis; 1 1/2 prausyklos;
išdžytas rūsų; 2 auto. garažas; nauja
šildymo sistema, centralinis šildymas ir
elektra. Aluminio „trim“. Puikiai išlaikytas;
daug priedų. Skambinkite dabar!

No. 267-64 & Karlov 7 1/2 kamb. aštuon-
kampis mūras; 58 pėdų ilgumo; 4 dideli
miegi; didžiulė virtuvė, „dinette“ ir valg.
kamb.; išdžytas rūsų; 2 auto. garažas;
nauja šildymo sistema, naujas stogas ir
elektra. Toliau švarus, puikiai išlaikytas.
Skubėkite!

No. 197 — Svejonų namas! Tik \$4,900!
Milžiniškas 7 kamb. mūras. 3 dideli miegi.,
TV kamb.; išdžytas rūsų; 2 auto. garažas;
naujas stogas ir elektra. Labai švarus.
Skubėkite ir skambinkite dabar!

No. 248 — viduryje Brighton! 3 butų
graužolis! 2 mieg. kamb. pirmame ir antra-
me aukšte; 1 mieg. „related living“ apt.;
atskiras šildymas; moderni virtuvė; 2 auto
garažas su automatišku atidarymu; alumi-
nio „trim“. Labai švarus, daug priedų. 46
& Sacramento. Skubėkite!

No. 232 — 12 butų mūras Bridgeporto
viduryje; 2 ir 1 mieg. butai. Atskiras
šildymas; išdžytas rūsų; puikiai išlaikytas;
nės didelė nuoma. 31 & Kedzie. Skam-
binkite dabar!

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik paskam-
binkite telefonu. Mūsų pardavėjai
sėkmingai jums patarnaus. Mes jums
galime padėti, nes daugiau stengiamės.
Namo įvertinimui skambinkite skubiai —
dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100

Century 21 KMIECIK REALTORS
7922 S. PULASKI RD

DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo pataravimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

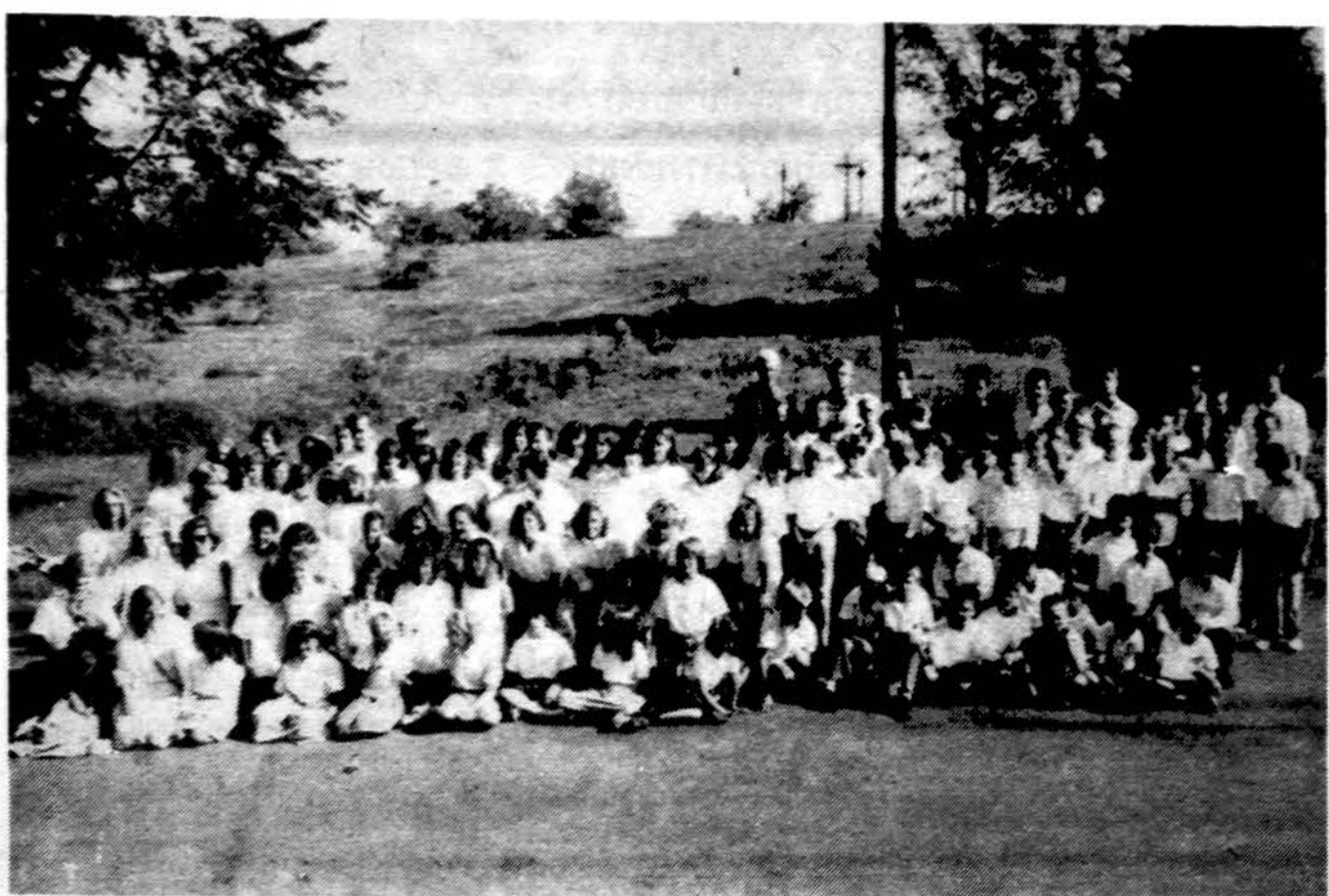
Deluxe 2 butų namas; įrengtas
rūsų; Pulaski & 60 St. Be agentų!
Skambinti 476-2922. Kalbėti
angliškai.

Pirkis 2-jų butų namą Mar-
quette Parke. Skambinti
925-9571.

Century 21 OLSICK & CO., REALTORS
1180 State Street
Lemont, Illinois 60439
(312) 257-7100

Ramioje apylinkėje jaukus, 2 a.
namas su veranda priešakyje.
Daugybė patogumų; didelis valg.
kamb., ūkiška virtuvė; šeimos kamb.
židinis; 2 1/2 prausyklos; „whirlpool“.
\$160,000.

Gražus, švarutėlis 5 mieg. kamb.
„split level“ namas. Apsaugos šviestas
gražiai išplanuotame sklype. Skliautų
lubos virtuvėje; prancūziškos durys į
patio. Jaukus šeimos kamb. su židiniu.
\$179,000.

Jaunųjų Ateitininkų sąjungos vasaros stovyklos Dainavoje stovyklautojai ir štabas. Nuotr. M. Gaizutienės

PAKELIAVUS UTAH IR WYOMING VALSTIJŲ KELIAIS

HENRIKAS BAJALIS

Palikome Los Angeles ir mūsų Ramųjį vandenyną, kuris kartais yra nerimstantis, šėlstantis, banguojantis, čia vėl lygus, ramus, paslaptingu mėlynumu, gaivinančiu kvapu persisunkęs oras duoda mums sveikatos ir prieglobstį nuo karščio. Dažnai skubame pajūrui pamatyti jūrą grimstančios saulės ir laukiame kada mūsų žemė apgaubis sutema.

Su šiais gražiais prisiminimais, norėdami ką nors gražaus pamatyti Amerikoje, mes su žmona nutarėme šios vasaros keliavimui pasirinkti didingų kalnų Utah ir Wyomingo valstijas ir duoti gamtos mylėtojams tų valstijų palyginimą gamtos atžvilgiu, kur pirmosios gamtos grožiu yra apdovanota kiekviena vietelė, o antroji valstija turi daug grožio, bet trūksta žmogaus rankos, kas yra labai pastebima keliaujant.

Utah dėl tinkamesnio keliavimo yra padalinta į 9 sritis: Aukšinio smaigalio imperija (Golden Spike Empire), Panoramios žemė (Panoramaland), Kalnų žemė (Mountainland), Pilies vietovė (Castle Country), Spalvinga vietovė (Color Country), Didelio sūraus ežero vietovė (Great Salt Lake Country), Nuotakos žemė (Bridalland), Gilių tarpeklių žemė (Canyonlands), Džiulių gyvulių žemė (Dinosaursland).

Utah valstijos žemė yra dykumos ir stepės. Žemės ūkis yra dirbtinai drėkinamose vietose, bet yra turtinga naudingų mineralų: vario rūdos, akmens anglių, geležies rūdos, aukso, sidabro, švino, cinko ir kt. Aukštis virš jūros lygio yra 13,528 pėdos ir žemiausias 2,000. Vidutinis metinis lietus kritimas yra 16 colių. Klimatas yra sausas, saulėtas, sveikas,

karštos vasaros ir šaltos žiemos. Vasara yra birželio, liepos ir rugpjūčio mėn., ruduo – rugsėjo, spalio ir lapkričio mėn., žiema – gruodžio, sausio ir vasario mėn., pavasaris – kovo, balandžio ir gegužės mėn.

Utah yra tarp Idaho, Wyomingo, Colorado, Arizonos ir Nevados abipus Uolų kalnų. 1896 m. ji įėjo į JAV kaip 45 valstija ir 4 su teise leisti balsuoti moterims. Pagal 1980 m. surašymą turi 1,461,037 gyventojų. Pavadinimas Utah valstijos yra kiles nuo Ute indėnų, kurie gyveno pietų rytuose Salt Lake City. Tai yra valstijos sostinė ir didžiausias miestas. Valstijos gėlė yra Sego Lily, paukštis – Seagull (žuvėdra), medis – Blue Spruce, daina – Utah we love Thee (Utah mes mylime tave), motto – pramonė, o pravar-džiuojantis pavadinimas bičių valstija (Beehive State) ir yra 11 didžiausia valstija su 84,916 kvadratinėmis mylių.

Kaip minėjau Utah's sostinė yra Salt Lake City, kuri buvo įkurta grupės mormonų pionierių 1847 m. (Mormonai yra nariai of The Church of Jesus Christ of Latter – day Saints). Pionieriams vadovavo Brigham Young, tai buvo pirmieji ne indėnai laikinai įsikūrę slėnyje. Grupė sudarė 148 žmonės: 143 vyrai, 3 moterys ir 2 vaikai. Jie keliavo iš Illinois, ieškodami vietovės, kur jie galėtų sustoti ir skelbti savo religiją, netruk-dant kitiems iš šalies. Jų vadas labai sirgo, gulėjo vežime. Pakelęs galvą pamatė Salt Lake slėnį ir pasakė: tai yra vieta ir davė įsakymą sustoti. Jie kraštą su kultūrinio, kūrė miestus ir pradėjo ūkininkauti. Mormonai negeria alkoholio ir nevartoja kafeino.

Po kelių dienų atvykimo jie

pavadino tą vietą Great Salt Lake City, kaip esančią vietovę toli nuo druskingo ežero Salt Lake, kuris dominavo dykumą į vakarus. „Great“ vardas buvo panaikintas 1868 m. Nuo centro, vadinamo dabar Historic Temple Square, namų kvartalai buvo tvarkomi šiuo pavyzdžiu: į 10 akrų keturkampius, o šie buvo padalinti į gatves 132 pėdų platumo, kad 4 jaučiai ir vežimas galėtų sukristi aplink.

Pažadas dėl pakankamo derliaus 1848 m. atviliojo daugiau emigrantų į slėnį. Bet vėlus šaltis, sausra ir svirplius maras beveik sunaikino derlių. Būriai žuvėdrų (Seagull) sunaikino svirplius ir buvo sutauptyta pakankamai derliaus emigrantams pergyventi 1848-49 m. žiemą. Atsidėkodami žuvėdras paskyrė Utah's valstijos paukščiais.

Dauguma pionierių buvo europiečiai atsivertę į mormonizmą. Laikui bėgant, jie įnešė savo kultūrą, kalbą ir sumanumą kurdami Salt Lake City.

1963 m. mormonai pradėjo statyti Tabernakulį (Tabernacle) ir padarė pradžią istoriniam šventovės keturkampiiui (Historic Temple Square), kuris yra širdis Salt Lake City ir namai Tabernakulio chorui. Tabernakulis tai didžiulė auditorija, kuri pirmą kartą buvo pavartota 1867 m. Tai seniausias pastatas iš Temple Square, talpinantis 6,500 žmonių: 250 pėdų ilgio, 150 pėdų pločio ir 80 pėdų aukščio. Suolai yra padaryti iš baltos pušies. Pastatas yra toks jautrus, kad plunksnai kritus viename gale, kitame gale girdisi aiškiai 175 pėdų nuotolyje. Tai vienas iš gražiausių pastatų pasaulyje.

Tabernakulio chore yra 350 choristų, kurie aukoja talentą, laiką be jokio atlyginimo. Jie yra apkeliaję Hollywood Bowl, California, Londoną, Angliją, Vokietiją, Japoniją, Meksiką ir daugelį kitų vietovių ir padarę 3,069 įrašų. Tai viena iš geriausių organizacijų, išsilaikiusių ilgiausiai laisvame pasau-

lyje.

Tabernakulis turi didingus vargonus, kurie yra pasaulinio masto instrumentai. Vargonų darytojas yra iš Australijos, o vargonų vamzdžiai yra padaryti iš pušų, kurios buvo gabenamos 300 mylių iki Salt Lake City su jaučių traukiamais vežimais.

Mes turėjome progos vieną sekmadienį išgirsti šį didingą Tabernakulio chorą. Išpuodingai skambėjo giesmės, o ypač, kai užtraukė „Sound of Music“. Jie taip lengvai susodina tūkstantines minias žmonių, duoda pertrauką, vėl truputį pakalba ir taip kas pusę valandos sodina vėl naujai atvykusius. Malonus patarnavimas, paaiškinimai.

Kitas įdomus pastatas tai granito Temple pastatyta iš granito gabalų, kurie pakrauti į vežimus su jaučiais buvo parvežti iš Little Cottonwood Canyon (Mažos medvilnės miško gilaus tarpeklio). Mormonų pionieriai granito plokšteles gabeno 4 dienas iki Salt Lake miesto centro statybos vietos. Pastato sienos yra 9 pėdų storumo iš rytų centrinė viršūnė yra 210 pėdų aukščio, c ant viršaus yra angelo statula. Šis baltas akmeninis pastatas buvo baigtas 1888 m.

Pranešimo centras (Visitors Center) yra šiaurės ir pietų. Šiaurinėje dalyje yra „Senasis Testamentas“, „Kristaus gyvenimas“, „Kristus Amerikoje“, didelis piešinys 1847 m. mormonų įžengimas į Salt Lake slėnį, 1846 m. masinis

granito gabalų, kurie pakrauti į vežimus su jaučiais buvo parvežti iš Little Cottonwood Canyon (Mažos medvilnės miško gilaus tarpeklio). Mormonų pionieriai granito plokšteles gabeno 4 dienas iki Salt Lake miesto centro statybos vietos. Pastato sienos yra 9 pėdų storumo iš rytų centrinė viršūnė yra 210 pėdų aukščio, c ant viršaus yra angelo statula. Šis baltas akmeninis pastatas buvo baigtas 1888 m.

Pranešimo centras (Visitors Center) yra šiaurės ir pietų. Šiaurinėje dalyje yra „Senasis Testamentas“, „Kristaus gyvenimas“, „Kristus Amerikoje“, didelis piešinys 1847 m. mormonų įžengimas į Salt Lake slėnį, 1846 m. masinis

DRAUGAS, penktadienis, 1988 m. rugpjūčio mėn. 5 d. 5

išvažiavimas mormonų iš Nauvoo, Ill., Jėzus Kristus pasirodo Joseph Smith. Pietinėje dalyje pranešimo centro – „Šventovės tikslas“ (Temple), „Įvadas į knygą apie Mormonus“.

Temple Square yra 10 akrų plotas, paskendęs gėlėse ir uždarytas 15 pėdų siena, už kurios yra The Brigham Young paminklas kaip įnašas šiam miestui: pirmam Utah gubernatoriui ir antram mormonų Bažnyčios prezidentui. Šventovės keturkampyje yra gražūs žuvėdras paminklas, statula Joseph Smith, paminklas mormonų pionieriams iš 1850 m. ir Nauvoo varpas 1842-1942.

(Bus daugiau)

Tikrai dideli ir geri žmonės niekada nemiršta nei neišnyksta šiame pasaulyje. Jų dvasia, išsaugota knygose, vaikšto žeme. Knyga yra visada gyvas balsas, tai išmintingasis, kurio nuolat klausoma, taip, kad mes visada turime ryšį su praeities žmonėmis, pasilikdami jų valdžioje: jie yra palaidoti valdovai, tačiau visada laiką skeptrą, kuriuo jie net iš kapų nenustoja valdę mūsų sielų.

S. Smiles

Dirbti, kad praturtėtumei, – tėra tik priemonės, ne tikslas: reikia, kaip kiekvienam žmogui, taip ir ištisoms tautoms, siekti tobulybės.

C. Carduci

A.†A. BRONIUS BARAS

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1988 m. rugpjūčio 3 d., 3 val. ryto, sulaukęs 77 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 38 m. Pasiliko dideliame nuliūdime draugai ir pažįstami. Kūnas pašarvotas penktadienį, rugpjūčio 5 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugpjūčio 6 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Laidotuvėmis rūpinasi Lietuvos Dukterų draugija. Nuširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A. KĖSTUČIUI URBUČIUI

taip anksti ir netikėtai mirus, nuširdžiai užjaučiame mūsų mielos NINĄ ir PRANĄ URBUČIUS, žmoną ELIZABETH su vaikais ir seserį RŪTĄ su šeima.

Jada ir Vytautas Girniai

Mūsų mielam giminačiui,

A.†A. KĖSTUČIUI URBUČIUI

staiga ir netikėtai mirus, jo žmonai ir vaikučiams Vokietijoje, tėvams ANTANINAI ir PRANUI, sesutei RŪTAI KILIENEI su šeima bei visai plačiai giminei reiškiame nuširdžią užuojautą ir kartu meldžiamės.

F. A. Valaičiai
J. I. Polikaičiai
R. I. Valaičiai
A. R. Žvinakiai

PADĖKA

Mūsų mylimas Sūnus, Vyras ir rūpestingas Tėvas

A.†A.

Algimantas Vincentas Šaulys

mirė 1988 m. birželio mėn. 17 d. Palaidotas birželio 21 d. Kinnelon, N.J., Our Lady Magnificat kapuose.

Nuširdžiai dėkojame už koncelebruotas laidotuvių mišias Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje, Paterson, N.J.: kun. A. Bertašui, kun. V. J. Dabušiui, kun. A. Paškui ir kun. J. Pakalniškiui. Ačiū mielam kun. Pakalniškiui už jautrų pamokslą ir palydėjimą į kapus. Ačiū J. Veblaičiui, praturtinusiam šv. Mišių iškilmingumą smuiko garsais.

Ypatinga padėka G. ir S. Klimų šeimai, tiek daug pagalbos ir širdies parodžiusiems, Algimanto ir mūsų sunkiose dienose. Ačiū Linai Naujokaitienei už rūpestingą globą, daug kartų velionį vežiojant į Sloan-Kettering ligoninę New Yorke; taip pat visiems draugams už bet kokią pagalbą jo ligos metu.

Dėkojame giminiams, atvykusiems iš Detroito, bei artimiesiems velionio draugams už gėles, užuojautas, aukas šv. Mišioms, maldas ir gausias aukas Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai bei kitoms institucijoms.

Nuširdus ačiū kun. K. Pugevičiui už dalyvavimą atsisveikinime, kurį pravedė velionio svainis. Rimas Sakis. Ačiū visiems!

Giliame skausme likę: mama Marija Šaulienė, žmona Zita Šaulienė, sūnūs Vincas, Tomas ir Paulius.

A.†A. MARY MONTVILAS

Gyveno Bridgeporte.

Mirė 1988 m. rugpjūčio 3 d., sulaukusi 83 m. amžiaus. Gimė Čikagoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime svainė Ann Kizelevičius, daug dukterėčių ir sūnėnų.

Velionė buvo našlė a.a. George Montvilo ir sesuo a.a. Vincento Kizelevičiaus.

Kūnas pašarvotas rugpjūčio 5 d., penktadienį nuo 2 iki 9 v.v. Westchester Funeral Home koplyčioje, 10501 W. Cermak Rd., Westchester, IL.

Laidotuvės įvyks rugpjūčio 6 d., šeštadienį. Iš koplyčios 9:15 val. ryto bus atlydėta į Ascension parapijos bažnyčią Oakbrook, IL, kurioje 10 val. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę svainė ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. P. Ridikas. Tel. 562-5900.

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai – 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas – 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas – 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas – 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas – 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street – Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. – Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. – Tel. 430-5700

BUTKUS – PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas – 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

Pavergtųjų tautų atstovų demonstracija Chicagoje.

Nuotr. Martino Nagio

APLINK MUS

x **Frank Zapolis**, Lietuvos Vyčių tautinių šokių ansamblio vedėjas, su savo grupe praves dalį meninės programos Balzecko Lietuvių kultūros muziejaus festivalyje, kuris bus rugpjūčio 7 d., sekmadienį, 12 val. F. Zapolis yra vienas iš muziejaus direktorių. Visi kviečiami atsilankyti ir pamatyti tautinius šokius.

x **Dr. Leonas ir Irena Kriaučiūnai** pirmieji paėmė bilietus į „Draugo“ banketą, kuris bus rugsėjo 25 d., sekmadienį, Martiniq restoranu pokylių salėje. Dr. L. Kriaučiūnas visuomet iš anksto apsirūpina bilietais ir visuomet nuosirdžiai pagelbsti lietuviškai spaudai.

x **Studentų ateitininkų sąjungos** centro valdyba ruošia vasaros stovyklą – „Medį“ nuo penktadienio, rugpjūčio 26 d., iki penktadienio, rugsėjo 2 d. Kretingos stovykloje, Kanadoje. Po stovyklos visi studentai ateitininkai vyks į studijų dienas Dainavoje.

x **Kunigų vienybės pirminku** išrinktas kun. dr. Voldemaras Cukuras, Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų kapelionas, nuolat gyvenąs Putname, Conn. Jis taip pat yra ir Ateitininkų federacijos dvasios vadas.

x **Kun. dr. Juozas J. Anderlonis**, Šv. Jurgio parapijos klebonas Philadelphiaje, yra Lietuvos Vyčių seime Washingtono išrinktas šios organizacijos dvasios vadovu.

x **Judita Juozaitienė** (ne Juozaitytė, kaip „Draugo“ rugpjūčio 2 d. laidoje buvo parašyta) demonstruos pabaltiečių papuošalus iš sidabro Balzecko Lietuvių kultūros muziejaus rengiamame festivalyje rugpjūčio 7 d., sekmadienį, 12 val. Ji turės net archeologinių pavyzdžių, kuriuos galės lankytojai apžiūrėti.

x **Dr. Rūta Jauniškis**, Fort Salonga, N.Y., pratęsė „Draugo“ prenumeratą vieneriems metams su visa šimtaine. Dr. R. Jauniškį skelbiame garbės prenumeratorė, o už paramą labai dėkojame.

x **Antanas Macianskis** baigė San Diego laivininkystės karinį apmokymą, kuriame tar nauja nuo pereinamųjų metų lapkričio mėnesio. „Southwest News-Herald“ savo rugpjūčio 4 d. laidoje pažymi, kad jis yra iš Chicago.

x **Šv. Kazimiero Seserų „Retirement Facility“** reikalingos kūrybingos slaugės (LPN). Lanksti dienotvarkė pilnam ir daliniam laikui nakties pamainoje ir daliniam laikui popietinėje pamainoje. Per savaitę 1-5 pamainos naktimis ir 1-3 pamainos popiet. Skambinti: **Lindai Ewing, R.N.** tik darbo dienomis tarp 9 ir 5 val. tel. 776-1324. (sk)

x **Filmas apie demonstracijas Lietuvoje** bus rodomas šį penktadienį, rugpjūčio 5 d., 7:30 v.v. Jaunimo centro mažojoje salėje. Vakarone ruošia ir visuomenę maloniai kviečia atvykti LB Vid. Vak. Apygardos valdyba. (sk)

x **Greit parduodu** vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX FIRST**, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169. (sk)

x **Marijos metų užbaigimą** rengia Chicago arkivyskupija Kenčiančios Dievo Motinos bazilikoje, 3121 W. Jackson Blvd., rugpjūčio 14 d. ceremonijomis „Marija, Vilties piligrimė“ Chicago arkivyskupija oficialiai užbaigs šiuos metus, kuriuos pradėjo pereinamųjų metų birželio 6 d., popiežiui Jonui Pauliui II paskelbus Marijos metais, pradedant krikščionybės trečiąjį tūkstantmetį. Kardinolas J. Bernardin specialia liturgija pradės 3 val. p.p. Kviečia visus Chicago katalikus dalyvauti. Komitete yra ir du lietuviai – dr. Petras V. Kisieliūnas ir Aldona Zailskaitė, „Draugo“ redaktorė.

x **Paulius Alšėnas** dalyvaus LFB studijų ir poilsio savaitėje, kuri vyks Dainavoje rugpjūčio 14-21 dienomis. Savaitės dalyviams Paulius Alšėnas skaitys paskaitą „Tauta ir išeivija – strateginė perspektyva“.

x **Lietuvos Vyčių seime** Washingtono buvo pirmininke išrinkta Anna Klizas Wargo iš Pensilvanijos. Ji yra labai veikli vyte, suorganizavusi ir padariusi gyvo veikimo Anthrocity kuopą ir vadovaujanti Lietuvių dienų rengimui. Ji pasiryžusi taip pat ir vyčių centre dirbti, kad jų veikla būtų žymi, vaisinga ir gyva.

x **Prof. dr. F. Palubinskas** išvyko į American Marketing Association suvažiavimą, ieškodamas savo departamentui marketing specialisto su doktoratu. Besidomintieji šiuo universitetu gali kreiptis į prof. dr. Feliksą Palubinską, Head Management Department, Purdue University Calumet, Hammond, Indiana 46323. Tel. 219-989-2388.

x **Dr. Aldona Jasaitienė**, atvykusi aplankyti savo brolio Liudo Kriaučiūno, gyvenančio Cicero, tarpininkaujant jos brolio gydytojui dr. Petriui Kisieliui, turėjo progą apžiūrėti Loretto ligoninės medicininius įrengimus ir, ses. Marion maloniai priimta, apžiūrėjo visus ligoninės skyrius.

x **J. Taoras** iš St. Petersburg Beach, Fla., buvęs „Draugo“ lietuviškos knygos platintojas, gražino laimėjimų šakneles su auka, o laiške rašo, kad ramiai sėdįs Floridoje ir šiais metais dar nėra buvęs Chicagoje, nes karščių užtenka ir St. Peterburge. Atsiprašome už sumaišymą pavardžių.

x **Ramūnas Bužėnas**, Los Angeles, Cal., atsiuntė visą šimtinę pratesdamas „Draugo“ prenumeratą. R. Bužėną skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką nuosirdus aičiū.

x **Petras Brizgys**, Hickory Hills, Ill., su prenumeratoro prašymu mokesčiu atsiuntė ir 20 dol. auką. P. Brizgį įrašome į garbės prenumeratorių sąrašą, o už auką labai dėkojame.

x **Dr. Kastytis Jucas**, dermatologas (tel. 925-2670) veda radijo programas **1490 AM** bangomis ligų specialistas kalbės apie AIDS ir tos ligos įtaką ateičiai.

x **Dėmesio!** Riverside skubiai parduodamas 7 kamb. mūrinis namas; 3 mieg., židyns, baras poilsio kamb.; centralinis vėsinimas. Pasinaudokite progą, kol dar bankas neperėmė. **Alex Realty 656-2233.** (sk)

x **Albinas Kurkulis**, akcijų brokeris, dirbąs su **Rodman & Renshaw, Inc.**, patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite **977-7916.** (sk)

Jaunųjų Ateitininkų sąjungos stovyklos štabas liepos 17-31 dienomis Dainavoje. Nuotr. M. Gaiztūnienė

STASIO BARZDUKO ARCHYVO TVARKYMAS

Kas buvo Stasys Barzdukas nereikėtų aiškinti. Jis irėzė gilia vaga lietuviškoje ir LB veikloje. Jis buvo vienas iš tų veikėjų, kuris norėjo, kad jo veiklos pėdsakai liktų ateičiai. Tad jis neišmetė nė vieno gauto laiško, taip pat visų jo rašytų laišku bei rašinių yra kopijos. Be to, neišmetė jokio bilieto, pakvietimo, pakvitavimo ar padėkos laiško. Tokiu būdu per trisdešimt metų susidarė gana didelis archyvas. Iš viso yra trys didelės ir sunkios dėžės. Sunku pasakyti, kiek lapų tame archyve yra. Speciau, kad apytikriai galėtų būti apie keturiasdešimt tūkstančių lapų.

Ligoninės sekretorė Nancy Ely ir dr. Aldona Jasaitienė Loretto ligoninėje.

x **Kun. Anthony Grigaitis**, Putnam, Conn., Joana Kariėnė, Matulaitis Nursing Home, Putnam, Conn., Stanley Vilinskas, Windsor, Conn., Vaclovas Butkys, Great Neck, N.Y., J. Mikeliūnis, Seattle, Wa., gražino laimėjimų šakneles su 12 dol. auka. Nuosirdus aičiū.

x **Skulptorius Petras Vebra**, Saulė Jautokaite, Bronė Čizikas, Vitas Kazlauskas, visi iš Chicago, Ill., kiekvienas atsiuntė po 15 dol. auką ir kartu gražino laimėjimų šakneles. Nuosirdus aičiū.

x **Sofija Chehanavičienė**, Chicago, Ill., lankėsi „Draugo“ įsigijo naujausių leidinių ir ta proga įteikė 10 dol. lietuviškos knygos paramai. Labai dėkojame.

x **Vincas Urbonas**, Chicago, Ill., mūsų bendradarbis, lankėsi „Draugo“, pratęsė prenumeratą, pasirinko įvairių leidinių už didesnę sumą ir dar pridėjo 10 dol. auką lietuviškos knygos palaikymui. Labai aičiū.

tesnę visuomeninę reikšmę buvo daromos Xerox kopijos. Tų kopijų padaryta 1324 lapai, susidaro keturi stori tomai. Tai yra to archyvo koncentratas. Jeigu ateityje kas rašytų veikalą ar studiją, tai šia medžiaga būtų daug patogiau pasinaudoti (prašom nesikreipti pas mane – J.Ž.). Archyvo originalai yra jau apgalvintame stovyje. Popierius gelsta, rašalas blunka, tad darosi vis sunkiau įskaitoma. Daug lapų yra tokiam stovyje, kad aš gal buvau paskutinis, kuris juos skaičiau. Pagal lietuviškus papročius kraštinės nėra pripažįstamos, tad kraštai trupa, užsilanksto ir darosi žodžiai neįskaitomi. Taip pat daugelis rašiusiųjų nemėgo datų rašymo, tad sunku atsekti korespondencijos eigą. Be to, laišku antgalvėse vengiama įrašyti rašančiojo pavardę. Laiškas rašomas „Mielam Antanui“ arba pasirašytas Antano. Kadangi buvo keli Antanai, su kuriais buvo vedama korespondencija, tad ateityje bus sunku susigaudyti. Blogiausiai tai yra paties St. Barzduko laiška. Atrodo, taupydamas popierių, jis laišku kopijas darė abiejose „onion skin“ popieriaus pusėse. Laiškai yra beveik neįskaitomi, bet dariau kopijas manydamas, jeigu išskaitė Egipto hieroglifus, tad su kantrybe ir šiuos laiškus būtų galima iššifruoti.

Dabar klausimas, kokia prasme yra tą archyvą tvarkyti? Mančiau, kad pirma, padarius Xerox kopijas daugelio laišku išlikimas pratęsiamas 50-čiai, o gal net 100-tui metų. Antra, su jo laišku turiniu vertėtų daugeliui susipažinti. Atsimenu, kai spaudoje ar susirinkimuose buvo minimi „barzdukiniai“. O kaip tik šiuo metu „barzdukinių“ ir „barzdukų“ mums labai reikėtų. Savo laiškuose jis moko tolerancijos, pakantumo, atvirumo ir gerbimo kitų nuomonės neatsizendant savų principų.

Kad archyvas būtų lengviau panaudotinas, tad bus sudarytas tematinis indeksas. Kas toliau su juo bus daroma, bent šiuo metu nežinau. Galutinis žodis priklausys LB Kultūros tarybai.

J. Žygas

PALAIDOJO 2000 NEGIMUSIŲ

Reiskiant pagarbą negimusių žudymo aukoms ir protestuojant prieš abortus, Chicagoje liepos 30 d. buvo suruotos iškilmingos laidotuvės 2000 gemalų, išimtų abortų keliu. Jie buvo surinkti iš įvairių klinikų, ligoninių penkiose apylinkėse valstijose. Laidotuvės įvyko Queen of Heaven kapinėse. Apeigas atliko kardinolas Bernardin, pamokslė pabrėždamas, kad tai buvo žmogiškos būtybės, kurias myli Dievas ir kurios turi teisę gyventi.

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

PARAPIJA DEDIKUOJA VARGONUS GIEDRAITIENEI

Minint G. Giedraitienės 60 metų tarnybos vargoninkavime, Šv. Dovydo parapija Bridgeporte, 3200 S. Emerald, dedikuos savo naujus vargonus Genovaitei Giedraitienei per liturgines iškilmes šeštadienį, rugpjūčio 13 d., 4 valandą po pietų.

Augziliarinis vyskupas Wilton D. Gregory praves dedikacijos ceremonijas, pranešė klebonas kun. Millard O'Keefe. Jis sakė, kad „mes esame nuosirdžiai dėkingi muzikai Giedraitienei, kuri tarnauja Šv. Dovydo parapijai kaip vargonininkė 60 metų ir kuri paskyrė savo muzikės talentus vargonininkė ir chorų direktore. Mūsų parapija su džiaugsmu dedikuoja savo naujus vargonus Giedraitienės garbei ir atminimui“.

Giedraitienė-Sidiškiūtė, kuri gimė Chicagoje, pradėjo vargonininkės pareigas Šv. Dovydo parapijoje, kai ji buvo 18 metų anžiaus po mirties garsios lietuvių dainininkės Onos Pocienės, kuri buvo šios parapijos vargonininkė.

Giedraitienė per visą savo muzikos karjerą visuomet prisidėjo prie lietuvių veikimo Chicagoje, ypač muzikos srityje. Dar kaip aukšt. mokyklos mokinė jaunuji Genovaitei pravedavo lietuvių jaunimo programą Chicago parkuose arba viešose salėse, padedant „Ateities žiedo draugijai“. Vienoje panašioje programoje yra dalyvavęs, kai buvo dar jaunuolių mūsų žymus operos solistas Algirdas Brazis. Ji buvo Lietuvos Moterų klubo Chicagoje pirmininkė ir narė.

Giedraitienė taip pat dalyvavo lietuvių programose kaip solistė ir buvo pažymėta kaip viena iš geriausių. Ji buvo narė Lietuvių vargonininkų sąjungos, kai prof. Antanas Pocius buvo pirmininkas. Ji yra Lietuvos Vyčių 36-tos kuopos narė Brighton Parke kartu su savo dviem dukterimis.

Giedraitienės vyras Juozas Giedraitis mirė 1970 metais. Jjos dvi dukterys yra Genovaitei Maluška ir Alma Baer. Ji turi šešis anūkus. Ji gyvena su savo dukrele Alma Alsip miestelyje netoli Šv. Kazimiero kapinių. Tarp savo draugų Giedraitienė

Muz. Genovaite Giedraitienė

Vargonininkė Giedraitienė baigė American Conservatory of Music Chicagoje 1932 metais ir tęsė muzikos mokslus Beethoven Conservatory of Music, kurios direktorius buvo žymus kompozitorius ir vargonininkas Šv. Jurgio parapijos Bridgeporte, pirmoji įsteigtoji lietuvių katalikų parapijoje Chicagoje. Ona Pocienė buvo Giedraitienės balso mokytoja. Giedraitienė taip pat buvo vargonų mokinė prof. Becker, DePaul universiteto muzikos akademijoje.

turi Juozapiną Daužvardienę buvusią Lietuvos generalinę konsulę Chicagoje ir jos draugė buvo a.a. Ona Piežienė, žinoma solistė, ir daug kitų.

Giedraitienė gerai atlieka savo vargonininkės pareigas Šv. Dovydo parapijoje, gilina muziką ir visuomet savo automobiliu nuvažiuoja Mišioms į Šv. Dovydo bažnyčią ir užima vargonininkės pareigas, kai jai leidžia laikas lietuvių ir kitose parapijose.

Stasys Pieža

IŠ ARTI IR TOLI J. A. VALSTYBĖSE

– **Aprėškimo parapija** Brooklyne, N.Y., šiemet metinę gegužinę turi rugpjūčio 7 d., sekmadienį, Kultūros židinio salėse ir kieme. Aprėškimo parapijoje klebonas yra kun. Jonas Pakalniškis.

– **Laisvės žiburio radijas** New Yorko liepos 24 d. perdavė kardinolo Vincento Sladkevičiaus iškilmes Romoje ir Vilniaus demonstracijas, kuriose minios buvo giedamas ir Lietuvos himnas.

– **Alfonas Samušis**, gyvenąs Brooklyne, N.Y., išvyko į Vokietiją, kur gyvena jo dukte su šeima. Jis ten žada pabūti ilgesnį laiką.

– **Kun. dr. Tomas Žiuraitis**, dominikonas, nuolat gyvenąs Washingtono, DC, nuo rugpjūčio 1 iki 16 dienas bus pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte. Nors jis jau liguistas po sunkios operacijos, bet dažnai lanko lietuviškas parapijas ir jose sako pamokslus.

– **Jonas Pašukonis** buvo paguldintas New Yorko ligoninėje ir turėjo sunkią vidaus operaciją. Dabar ligonis jau sveiksta savo namuose.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak. Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.